Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган («СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

17 (5107). | ШИНАР, 3 февраль, 1972 шу. | Мах 2 кап. | Газет арадуьлл 1923 шера дена

«Космос-473» — сигала

3 ФЕВРАЛЕ СОВЕТСКИ СОЮЗЕ СИГАЛЪЯХИТАЙ «КОСМОС-473» ЯХА АРТЗАНАРА ЛАЬТТАН ИСКУССТВЕННИ СПУТНИК. СПУТНИКА ТIА ОТТАЯЬИ КОСМИЧЕСКИ АРЕ ДIАХО ТАХКА ЛАЬРХIА ЙОЛА ИИЛМАН АППАРАТУРА.

КООРДИНАЦИОННО - ВЫЧИСЛИТЕЛЬНИ ЦЕНТРО ОБРАБОТКА Ю ЮЧУУХАЧА ИНФОРМАЦИЯ.

(ТАСС).

КОММУНИСТИЙ НАКАЗАШ

КПСС XXIV съезд хиначул тIехьагIа партийни организацей дийнах дикка айденнад. Из хьагойтар дукха да йоацдаш юххьанцарча партийни организацешка чакхъьнначa отчетно - хоржамий собранеша а. Цига коммунисташа хоадамболлаш дийцар организаторски массово - политически белх тоабара, производства эффективность айяра, къахьегама оьсарле лакхьяра парторганизацешна хадаина лоаттабу къовсам чIоагIбара, хIара коллективо накъа творчески къахьегаргдела хьаьжаш хьадара де дезарех. Критикен самокритикен шерра юкъекхуьлаш йоржанара лардa тIа коммунистала хьинаре дакъа а лоацаш чакхъьнначa собранеша йиш хиййтар общественни вахаре хIара коммунисто шиий декхар мишта кхоачашду ха, лоархIамо кхоачамбоацараш гучадаха, уж дIадахара наькъаш бехкаде. Коммунистaшa дукха маьхера наказаш тийлар собранешка, уж лардо а лувцаш решенеш тIайийр собранеша. ХIаьа парторганизацеш уж кхоачашъяра тIагIертта болх бен а.

Коммунисташа аь критически замечанеши предложенеши кхоачашъяра тIахьожам дика лоаттабу Заводской района партийни организацеша. Из доаш дийцар укхаза дукха ха йоацдаш хиначa юххьанцарча парторганизацей секретарий семинаре. Партийни организацеша шора лаьрхIа уттаечa перспективни планашта юкъедихьад коммунистий наказаш. Райкома организационно - партийни балха отделе вIашагIъелла белх беш я тIайийю решенеш партий организацеша мишта кхачашъе хьожаш йола штате йоала комиссе. ТIахьожам доаттабарaл сонгIа эшшача мотто практически пайдаьолл а ду цо.

Грозненски хладокомбината партийни организаце отчетно-хоржамий собраие администрацеи партибюрон критика йир болхлоште лертIа къахьегама хьалаш IалашIа ца дарах, производственни мощносташ шерьелга Iалаш ца дарах. Мишта белгалдаьккхар цига цхьаболча коммунисташа шоашта тIадиллача гIулакхах бола бехкамаш лохбаьга. Из собраний чакхдоалаша а уж кхоачамбоацараш дIадахара мероприятеш оттайир, уж кхоачашъелга тIадиллад къаьст-къаьстача коммунисташта, ха белгал а еш. Уж мишта кхоачашъю хьожаш цу коммунистий отчеташка ладувгI, царна эшаш доля новкъостал ду.

Цхьабакъда йолаш я республике коммунистий накааий йоаккхаш еш, цу хьакъехьа шоаш аь решенеш кхоачаш ца еш йола партийни организацеш а. Город Грознера «Автоспецоборудоване» завода, Назрано района «Назрановский», Ачхой - Мартана района «Лермонтовский» совхозий, Грозненски района Ленина цIерагIча колхоза партийни организацей хIара собране дукха къамьлаш хул кийчъеш йола продукцеи дукхагIен дикагIен хилийта, пачхаьлакхен планаш кхоачашъе, производственни къахьегамен дисциплина чIоагIъе еза яхаш. Цхьабакъда, уж кхоачашъяра деш хIама дац, цудухьа организацеш дац цу коллективой къахьегама гIулакхаш а. Мишта гIулакхаш нийслу шоаш тIайийю решенеш кхоачашъяра тIагIертта къовсам ца лоаттабеча, болх тесса битача хьача парторганизацешка а.

Партийни организацеша коммунистий наказаш кхоачашдара тIайийю решенеш хьоадамбоалаш кийчъаь хила еза, цига белгалдаьгIулакхаш чакхдахара оттаяь мероприятеш, уж кхоачашъергIола нахи хан белгалъь хила еза.

ЛоархIаме да коммунисташа тела предложенеш, критически замечанеш кхоачашъелга коллективашта хьалхашка латтача кертерча декхарашца айхха дувцадеш уж кхоачашдара тIадерзадаьи хилар.

Каст-каста нийслу решенеш кийчъечеи тIайечеи хана парторганизацеша IалашIате чIоагIа болх беш а, цул тIехьагIа уж кхоачашъяра хайра хIама ца деш а. Цу тайпара практика балха юкъера дIаяккха еза. ХIаьта лаккхе латтача партийни организашa лохерчар шоаш де тIайийр кхоачаш мишта ду хьожам дами тIахьожам лоаттабе беза, каст-каста цар отчеташа ла а дувцам.

Собранешка коммунисташа теле цхьайола предложенеш критически замечанеш партийни организаце дешна лелалеча практически гIулакхаша кхоачашъе йиш йолаш хула. ХIаьта из мишта де а деза. Цхьабакъда, царех цхьаьраш таххара лаьрхIа коммунистий группа хьожаш еаш нийслу.

Цхьабола кулгалхой коммунисташа шоашта из критика лоаш хилац, хIаьта вожаш цунна раьза болаш санна, ней а оттаяь, шоай бехкагIа дола кхоачамбоацараш дIа ца доахаш Iа. Цу гIулакхах бола пайда бац. Коммунистий, къахьегамхой хьинар айдеш, цар творчески уйлаш гIоттаеш дола хIама да кулгалхоша шоашта лохерчар еча критикага ладувгIар а из нийса кхетаяр а.

Юххьанцарча партийни организацей декхар да коммунистий инициатива хьаллацар, цар дIадехарашка дами ладувгIар, критикен самокритикен дегIакхувлар, КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъеча хIаране шийгара дика гIулакхаш гойтаргдола творчески хьалаш коллективашка хьалар.

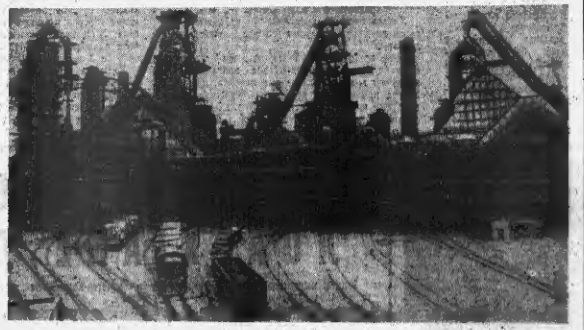

Донецки металлургически завода—100 шу

Мехка къулбехьа къаьнагIа йолча Iаржача металлурге предприятие оьлангара дена хийцад шиий сибат Советски Iаьдал латтачa шерашка. Цехашта реконструкци яьй, хIанзара техника тIа чуеттаьр.

Донбасса ветерано хьай мехка индустрека хьаду тIехдика чоп, болат, прокат. Металл кийчдечa заводах доахьарча моботтьа совгIача нехко а.

Мартеновски цеха коллективо — дунен тIа эттара дикагIдола болат хьадар дукха металлургаша лелача эррнгсоязи яьа инициатора — 130 совгIа плаваIгIа дола метал яьйдаьа. Бригадо предприятеш 60 процент совгIа да дунен стандарта болаш арахец болат хьаладаргахьа.

СУРТА ТIА: В. И. Левина цIерагIча Донецки металлургически завода доменни цех.

Л. САМСОНОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

ХIанзза аттестаци яьй

ВЛАДИМИР. Дикала Пачхьалкхен Знак еина эттара хьалхара Д-37Е яха тракторни двигатель арахийцаб Жданова цIерагIча завода моторашт дераша. Цун моторесурс пхи эзар сахьатага дIакхоачабаьб. Двигатела белх бара гарантийни ха 20 беттагара 24 беттага хьалайийдаь.

* * *

ФРУНЗЕ. Промышленноста дукхача дакъошка дIайохийташ йолча Фрунзе цIерагIча Кадамджайски комбината сурьма дуне хьалхашка юкъера эталон я. Предприятие продукце «СУ-00»-и «СУ-000»-и яхача шин маркана дикала Пачхьалкхен Знак енай. «СУ-00» дIайохийт дика аккумулятораш къаьсттача маркех доача болатах хIамаши еча. Эттара а тешамегIа дола полупроводникаш кийчду «Су-00» марка йолча сурьмах. ХIанз комбинате арахеца кийчъяьй «СУ-экстра» яха кхы а дикагIа йола марка.

* * *

ВЫСОКОЕ (Брестски область). Дикала Пачхьалкхен Знак енай Высоковски даьтта - нахчан завода «Пошехонский» яхача нахчана. Цу предприятие из марка йола продукци нийслургьа мехка дукхача тиклашка.

(ТАСС корр).

МОНТАЖНИКИЙ БРИГАДИР

Болх кхехкаш дет город Грозне йиълагIча микрорайоне 120 квартира йола йоккхийча панелех дутта дIа хьалдечеш вIашагIдоллалеш.

Дехкаш лоан Iай шолаьи латташехьа а, цхьа пхьанахьеи, гIанкха акычахьеи хьахоаш цIогIа да: «ВирагI», «МайнаI». Шийга дьинар дета крано хьелагIча этажа тIа йоакхх бетон, кирпичаш, панелаш, кхьйола гIишлой материалаш; электросварка тата цхьан минота бIаргаш йоакъалайт гIишлоргьерашна — дьшкабетонни конструкцешта оборкаш ен вIашагIъехкеи болабеш пай монтажникаш. Массо потто болх беш ба бреевентови спецовкаш юкха нах, хIаралор шин-шийн гIулакх дена ва, царна юкъе — лакхача дегIара, тIахуллаш кий а йолаш, тела лагIа тоа санна цIийвенна, жоккаш лаьна балха куйгаш доаш вола чIоагIа сагъ — йоккхийча панелех лаьтта цIенош хьалдеча монтажникий комплексни бригада бригадир Печоев Ийалкъий IаддалхьамиД. Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни гIишлошъер, коммунистически къахьегама ударник, принципиальни, оIубе ца, цу цхьан хана шийна карарчарна нийсхо йолаши заделцеи вола саг ерригача бригадана хьехам ба.

Печоев Iаддалхьамида бригадо болх беш 52 саг ва, керттерча дакъе — лаграхой, сварщ специальностий а Iоаль, цхьа фенд чIоагIа кходьа ца, цига болх беш ба каменщикаш, плотникаш, штукатураш, монтажникаш, хIара денна цхьан балхочун выработка аьнка бетона 6,5 кубометрга кхоач, из хуа 600 сом.

Печоев Iаддалхьамида бригада — Нохч-ГIалгIай АССР гIишлошъяра управленe № 1 йолча СМУ дикагIчарех цаI, бетта план 140—145 процент кхоачашъе из.

Дунен шераш хьалхагIа доаз, хIамга саг ...хила йоаданилк Печоев Ийалкъий IаддалхьамиД гIишлоргьара балхаш де. Цун бригада доаш: «Балхам брах йолашеа доалелеш ца хилийтар, цIенош кхы юха тоала дезаргдоацаш эксплуатаце дIадалар».

Шийа керттерча балхал совгIа, боккха общественни болх а бу Печоев Iаддалхьамида, постройкомеи профсоюза обкоме член ва из, Грозненски горсовета депутат а.

Цо доаш дечнад укх шера хьалхарча квартале 4-ча микрорайонера 199 квартира йола цIа вIашагIделла дахха. Ленина улицагIа чуре цIенош хьалдара балхаш шерра дIадоладе а кхе шера шал кхал хьахха кхоачашъе а.

Ийалкъий Iаддалхьамид къахьегама Iаьна байракха ордена кавалер ва.

М. ТАНГИЕВ.

СОВЕТСКО-ЕГИПЕТСКИ КОММЮНИКЕ

3 февралера 4 феврале кхаччалца доттагIаьла эцимтаца Советски Союзе хиннаб Iарбий Республика Египта Президент, Iарбий социалистически союза Председатель Анвар Садат.

Советско - египетски цхьана ааьча коммюнике тIа беча хоамагIа, А. Садат Советски Союзе волча хана цун переговорашт беседаш хиннай Л. И. Брежневцеи А. Н. Косыгинцеи. Переговорашка дакъа лаьцад: советски оагIонтаьяра — КПСС ЦК Политбюро члена, КПСС ЦК секретарь А. П. Кириленкос, КПСС ЦК секретарь Б. Н. Пономарева, кхыбараша; египетски оагIонтаьяра — къамне кхорамзлен дешашта волча Президента советника Хафез Исмаила, кхыбараша.

ВIаши тешам беначa, догIадлараш мадарий хетадеча, доттагIала хьаланна чакхъьннa переговораш йолча хана дийцар Советски Союзан Египтан юкъерча шин оагIорахьарча гIулакхий дешаш, хIаьта мишта дIа-юха даггабьллар дунен хьалгъешта юкъерча актуальни проблемех шоашта дитачох.

ОагIонаша чIоагIа раьза хилла бекъаьр, СССР-ах, АРЕ-ах юкъе хIанз лелаш традиционни доттагIален вIаши юкъе латтача беркатеча бувзамий гIулакхаш лоаргагIа ца доалеш догIаузаш чIоагIдувш хилар. ОагIонаша вIаьнхе а бекъаьр советско - египетски доттагIален цхьане леладу гIулакхашта мишта чIоагIде лаьрхIа шоаш хилар.

Къаьстта уйла тIахьийтар Гаргарча Малхбоалехьа гIулакхаш дуккаре. ОагIонаша хоадамболаш белхаш йор США-е хьал а лоцаш Израиля лелаю агрессивни экспансионистски политика.

Советски оагIоно лоацна йоай бар империализмо сионизмо провокацеш лелаеча лоаца Египта лелача чIоагIача мехка, балгандIаьккхар, из вовнах машар беззаш дола нечалхьалкханаш а ханмхьаша а хьалхоацдаш хилар. ОагIонаша цIаьнха а бекъаьр Гаргарча Малхбоалехьа гIулакхаш 1967 шера 22 ноябрерча Кхерамзален Совета резолюце ерриге положенеш кхоачашъяра, эгаре кхьалхарча оагIанна 1967 шера дIалийцача ерригача Iарбий территорешкара израильски бIу арабейккхера лардa тIа нийсхо машар къовстадар дукха дIахо а къовсам лоаттабе лаьрхIа шоаш хилар.

ХIама этта гIулакхаш дIахецашта дьаьрах Советски Союзоа Iарбий Республика Египтоа дехкадоацаш лоархI, 1967 шера дIалийцача ерригача Iарбий территорешкара израильски бIу цIенбаь арабаккхен цу районерча ерригача мехкийн халкъий, цу дукхе Палестинерча Iарбий халкъе а бокъонеши хьаштехи Iалашден лаьрхIа бола чIоагIIен нийсхоача машар Гаргарча Малхбоалехьа дукха денаца хьаьшт доладаш йолча оагIонашка 1967 шера 22 ноябрерча Кхерамзален Совета резолюцегех 1971 шера 13 декабрерча ООН Генеральни Ассамблей резолюцегеи хьежна ООН Генеральни секретара Гаргарча Малхбоалехьа къаьсттача векала посола Ярринга кхы тьа ца йоацийташ консультацеш юха а дIайолесага.

ОагIонаша хьакхайхадир империальски агрессех хьахинкараш сихагIа дIадахара новкъостал дергдолаш Iарбий мехкий цхьоагIои кхотадеваря чIоагIдара де таплуш мел дола хIама даиза дерг ца хилараx шоаш чIоагIа дог тийша хилар.

США финансови тIехни новкъостала хьаллоаттеш йолча Израиля провокационни экспансионистски политика бахьан дехаш Гаргарча Малхбоалехь этта кхераме хьаьл хIаьта мишта ца дIалийца Iарбий территорешт дIало шийта чIоагIъалийтара тIаорашна ООН-а цхьаккхъ решенеш лоархIаш йола Израиля политика тергал а еш, оагIонаш лела а хьаьде Iарбий халкъей законни бокъонаши хьаштахи Iалашдара, Iарбий Республикана Египтана новкъостал дара, цу дукхе цун оборонни мах дIахо чIоагIбера тIадерзадаьча гIулакхашца.

Президента А. Садата Iарбий Республика Египта правительства халкъан цIерагIа даг тIара баркал аьлар Советски Союза империалистически израильски агрессеца духьала Египто лоаттабеча нийсхо къовсаме цо дунеха хьинаре лоргагIен новкъостал дарах а хаддаза из хьалдарерах а.

Дунен халкъашта юкъерча кхыча актуальни проблемех хетараш дIа-юха дувцача хана оагIонаша бекъаьр империалистически агрессеца духьала, шоай къамах мортталхъьаьле бахьан долаш къовсам лоаттабеча халкъей оагIув дIахо йодача хила а цу мотта хьалаша шоаш нийса хилар.

ОагIонаша хьакхайкадир Iарбий Республика Египта Президента Анвар Садата Советски Союзе енача визитах хьахинарашта шоаш раьза хилар. Цу визитах мерда лоархIаме гIа бахилар накъдар советски египетски кулгалхошта юкъера доттагIала новкъосташ шерьера дилъе. Из визит йолча хана хилача переговорашеи беседашеи новкъостал дергда СССР-ан АРЕ-ан юкъера традиционни доттагIала дIахо дегIадоаладара, израильски агрессеца дукхьала юха хIама тоха Египта дикал айдара, ерригача дунен тIара чIа машара гIулакх хьаладара.

Стратегически герзашта доазув оттадарах йола СССР-и США-и делегацей переговорий хьакъехьа

1971 шера 15 ноябрера 1972 шера 4 февралe кхаччалца Вене СССР-ан США-ан юкъе дIахо переговораш яьй стратегически герзашта доазув оттадара хьакъехьа.

ТIайийцача коммюнике тIа йоах, 1971 шера III мее СССР-ан США-ан правительствашта юкъе вIашт Iехьбаьннача бартага хьежжа делегацеш дIахо хьежжа райкташта дукхьаларча оборона системашта доазув оттадарах долча договора а стратегически наступательни герзашта доазув оттадара дакъа чакхдоахаргдолча цхьадолча гIулакхий хьакъехье хаживъча соглашенека а доагIаче дешнашка. Дукхаача дешашта прогресс хиннай. Делегацеша хьакхайкаду барт вIашт Iехьбаккхаргахьа дIахо къахьега лаьрхIа шоаш хилар.

Барт вIашт Iехьбаьккхаб СССР-ан США-ан делегацешта юкъера переговораш 1972 шера 28 марта Хельсинке юха дIайоларa хьакъехьа.

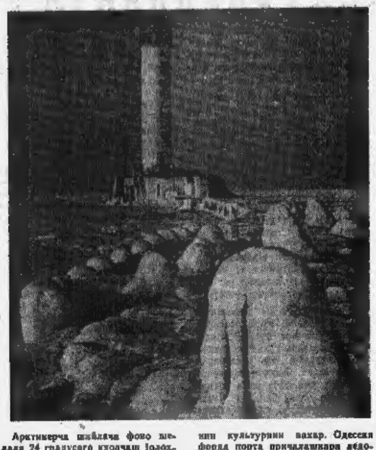

Арктикерча шийлача фоно шедала 24 градусага кхоачаш Iолохдаьд ртутни такилг.

Цу тайпара январски шелалаш хиннавац Одессе укх 32 шера. Берда йистера шин миль гаргга дIайолча Одессски заливах бутув ша баьб.

Къулбехьарча городе хулаш йоацача шелалаша тохкаладьвац, цул хIара денна производственни культурни вахар. Одесски форда порта причалашкара ледоколий новкъосталаш шоай денна рейсе ух океански теплоходаш, рятилачо болх бу городатурийла промышленни предприятеша.

СУРТА ТIА: Одесски форда портера ша гувнаш.

И. ПАВЛЕНКО сурт.

ТАСС фотохроника.

КХАЬ ГАЗЕТА РЕЙД

ХУРГБОЛЧА ХЬУВКЪАМА ЛАРД ЙОЛЛАШ

ВIАЛЛА ца хиннача тайпара беккха а беза а ба Назрановски укх шера шоай кхашкарa чудаьлла лаьрхIа хьувкъам. Хьалхашка оттадаьча лоахача социалистически декхарашка хьежжа 17.620 тонни кIаи хьаккIаши дIаяла езаш бе пачхьалхена района къахьегамхой. ДIадахача шера денечул хIама ца эшлаш еть-ея дукхагIа ла из.

Из декхар кхоачашдаре тараш йолаш я: уж я — хьайна лаьтта, техника, къахьегама йоккха опыт йола нах.

ХIаьта а новш да, хьувкъамашта кемаршa ме хул дукхагIа мишту лаьтта, алата дIалу цо шийн хьовнах. Цо хьаденнар миссел ца лой е кIезиг-дукха цунца из юхалуш ца хула тишлу гектар. ТIакха Iа мелла дика эзарa, мехкаш дакараш, культиватораш тахкаш тIеIаьтIа доттаро Iа лерхIача тайпара бааза пайда хьаьала магац цунна. Цудухьа тишденнача лаьттанна, цун хьоенал юхаметтаоттаре минеральни, органически удобренеш «кхача» баьн безе. ЛаьттангахIана, укх Iай, мел икхача дIаиллоъ, цун дикал миштей, из мишта кийчбу, дIа-хьа мишта бенъ уж дешаш тохкаш хилар тхо рейд еш укх деношка.

«Назрановский» совхозагахьа дийрзар тхо. Юкъ морц шелало. Михо яхы а чIоагIьхьй из. Атта дац хIама кхашка къахьега. Хало лелаеш трактор. ХIаьта а седлоае йиш дола механизатораш дукх не латт Iалаша. Денна доле цхьа саг юкъе вола, укхазe лаьрхIа доцаж хьаьнадаре вIашагIъелла бригада шийн бахи малболийташ яц.

Лаьттан кхом бе воаш къахьегаIамха механизатораш бе ах декхар тешамe кхочашдаe бехйтараш. Миштa: Киляеа Бальаудди, Хулагов Мужа, Мешаев Лахаи, Садаев Юнал, Алигов Хьейбинар, металлопогрузчикаш тIа багIа Мисларем Уайс, Бичиев Салангирв, кхыбараш. ХьинаIаш, бьццавераш кьйлоа культураш дIало вела совеча пал юкорагIа кIаяа дадо денна шийн нох ширача кхон пурхашна кхоардаш летт цар. Массахк ди мара эшинсар ца ц шоай бьццадаршиш лападече бригада кхай тIа кхо эзар тони совгIа кхо дIадаьла. Цу лаьтта дукхагIа тергам тIауйт совхозо, хIана аьнIа ер шу дарегIча бьццаддорий лакхарча лаьнкъамца белгалдаккхе лаьрхIад укхазе. Из лоархIаме отраслъ кIанзарца санна тесса битта биш йолаш яц. Из дега а долаш лаьккхийгар цига ай буецача механизатораша а. Цул тIаьхьагIа кхьаче кхашна баьар.

Дерригa а цар кхашка дийлад укх Iай кхе эзар гаргга тони кхо. Цун дикал юаца езаш яц. ДукхагIа дола даькъе Альте-Юртарча фермерa кхыхьад из. Хьайбаш ле ладераша из мишта кийчду, мел тергам тIебохийташ Iалашду лаье дезар тхо.

Бакха, саг ...хургболаш кIаг бе укхаза бакьмара ... хьово чудаьнкаш. Тракторни тележкашца дIа е а хьашал цу чу тоIа а доаш Iочудахи буете лакъне ... Сира дIоалу ца чу чу, шийн зимнольe нехаи.

— Мишта хьаш а беш ер кийчдаре шун коллективе безаш ... дIало материальни стимул, хьаддене гIулакх дейI — хат оахa ферма заведующигa Аушев Дауда.

Цхьабараш, хьт вала из гIулакх мехкаш дени санне, — аьлар цо. — Оаха малдаш я е цхьанненa гIуйхача лаьрхIа е дац из. Лаьтта да тхо хьейба боккал чоагIбер е мелбер е. Из хьенагIа ме кул деяхтерIа хул тхо деийьяра ерIIац, дизагIа хуи силоса, сеналI ...оагаш. Из стимул я тхога, кхо Iалашдара а кийчдера а тергам тIаухийтар.

Баклув Дауд. Хьайбаш ладерий а кхархой а цхьаьтера дог лоце дезе лаьттах, царна а бокъарне а цхьаьтарра миз тела цо.

Духхьал цу цхьан органически удобренеш тийша дитац цу совхозе схархоше шоай лаьтташ. Гураьха кIа дийнача кхашка минеральни удобренеш тееслш лаьт цахадеш. Ши эзар тоннар кхойла хIанзалеьа. Дисача цхьа эзар ца эзар гектар лаьтта тIа дIахо беш бе из болх.

Мишта чхаш лаьндара хо ца лелача гIулакхаша хозхотийта дIаделлар тхо цу совхозера, нагахь санна Наьсар-Кертерча ферме этадeцара. Укхазера дIаккхуьча шираче кхонах дукха пайда баргбац лаьттенна. ХIана лаьна из кийчдере, Iоадара вIаlла тергам тIабахийтац укхаза. Кхо Iодехьеш хьаддаь моттиг яц. Дегадеххача Iоккосс. Цу тIа, кхо ала мйш йолаш дац из. Хьайбаша даенза дисе ча, силос а-их эррига. Малх хьежама йоиъе а лейе, нуккаш зуй цок.

«Экиновский» совхозе а тилар тхо кхаш мишта хьыдду аьошаш. СатергIота багIа укхаза, из болх бе шортта хе йолаш санна. Керттерча агронома вее. Тимурзиевс дувцарах, тхо хиннача дийнакь погрузчик йохарах сецаберу из болх. Баркал летчикашта, цар самолет-м ер кхашка минеральни удобренеш юлаш, чехаддаш го боакхаш, цийла еле а. «Уж дукхагIа бега безаш бе-те совхоза гIулакх!» — аьна хетадалар.

Босешка дадаада ширача кхоца хьаьнда дезаш кхычахьорчул дукхагIа лаьтташ да цу совхозе Бекъда, хIана а планагIа дазьа дезачох алхнея кIезаита совгIа мара дIадахьадац из, кхашка дIадихьар е цхьаккха план йоацаш, белгалдаь хIама доашаш Iотессад.

Совхозера Iаьлий-Юрта вахачое зоргде из гIулакх укхаза тесса леладелга. Наьъье йисте гIолла керт еш санна IоуьттаьйI кхоне кулкаш. Наькъ дIахьайзача дIахьоза из бIахе къоарзе муг ...

Цу мугIара ... агротехнико ...

декхийтар из. Укхазе ферма ноерe дIаерадьнкхача ... Iотесса е агронома бе доаш санна хетапу.

Iаьлий-Юртарча ферме ваке мера везаш хиннаддар, кхашна кхуъье органически удобренеш дика йий ха. Гьиннара хьежачаа кхалажа юкъе тоIа е енна йоллаш санна хет из ферма. Гобаьккха лесттадаш дIаеийтача санна уш укхазе кхо. Кхо але а йиш яц цоа.

Доккха хIама а да из-м! Негаьа санна из кхо, нуьхаш, кхьлам а кIоаг бааькха, а гуй беш цхьан мотте гулдеш хила сеппе бIаза а меча кургьяр ферме. Духьала производственни эстетика дукха а де дезаш хIама медарий из, удобренеи, лаьттан дукха ца дойе а. Цу хьакъехьа ферма заведующига ноа. НальгиевнаI фу дала де хац тхона. ДукхагIа бараш кьона мехкарий ба укхазе къахьегаш. Хьехо деза бокхлоштa шоай ферме из удобренеш мишта Iоее, кийчъе, лорее еза. Цензаштa бехктонхаме еза еза ца доагIача кхо Iоккхесса тракторист.

Тхона хет, производственни управлене цу деша къаьсттa тергам тIабоахийтаргба оьнна. ХIана оьнча района дукхагIа йолча фермашка доле «везар» да оакa дувцар. Лаьттах дакхандaр деча, цун кхом беча нахе дергдац из.

З. ДАУРБЕКОВ, Наьсарен районни газета редактор,

А. ТЕРКАЮЕВ, Наьсарерча запхьа тIаьхьонма комитета председатель,

М. МАЗИЕВ, «Грозненский рабочий» газета ...

... ЗАНГИЕВ, «Сердало» газета собкорр.

ЭКОНОМИЧЕСКИ ДЕШАР

Экономически теори [illegible] ленинизма лоархIамегIара дахка ду, цо айбина [illegible] и обществин экономически стройнех ма дегIаахара законаштех, иоакъостал ду социалистически [illegible] лорхIар шайрагIа ахчеца, [illegible] къахьегамхой къахьегамхоцаа социалистически доладьарцаа коммунистически гIуллакхаш дегIардолча тайпара хьалхйоба.

Къахьегамхой экономически дешар кхиа [illegible] производственни отношенеш дегIаахара хиниина дергдоцаш а къахьегамхошка бола дуккха нах производство вIаштIехьъяккхаран доладаран гIиберанбара гIуллакхе боккхача лоархIамо а ду.

Экономически знанеш кхиа [illegible] гIуллакхе доцкха дахьа кхоач алгода пропагандисташкел политинформаторашкел. Цар массо гIадеранцаьд деша багIарши коммунистически дов [illegible], санхоган болам, корта бола гIуллакхаш доахкан, экономически знанешца, хьалхкхобача экономически воздействи яра.

Экономически школайн семинарийн кулгахьелаш хийда ц экономически пропаганда парте политиканцарча, цехий, участкий, установкай къахьегама коллективанй хьадаача гIуллакхашцарча бухама тайп-тайпарча формашн методаш.

Терхалбе могартболаш ба 10 шу гарттача хаьа инженера Вадим Александрович Сидоренкоа кулгалдеча семинарашн группа болх. ЛоархIамо ду, шу еррагача юкъагIа политически экономе курс [illegible] цуьна специализации хулаш хилар. Цхьан коллективаца дукхача шерашка болх

[illegible] цуьна берригаш бовзен деша [illegible] хьалхенца летабе бала нийсъ дахфа, долкъостал ду занятеш методически нийса вIашехаха, собеседованеш ечен практически задачен берригаьа деша багIараша [illegible] пьаьрра-дахьа лоацакта Iасьлиделд [illegible].

Деша багIараша, политически дешъера мерда теоретически проблема Iамаеча хаьр, марксизма - ленинизма классикий произведенеш кхочуш кIоартьна.

Масала, деша багIараша бовзх кIоартта [illegible] хиз йир СССР-ан кхьача социалистически мехнашкен социализм хьалгьяра опыта, промышленноста деш дола доал йоадара, промышленни производство эргаьакха йоаяра вай мехка чакхйоаххача реформа соллешашта. Цуьнца дузаделна Iомайир темаш: «Боахам хьалбера ленински принципаш КПСС-о IIанзарча хьалашка уи творчески дегIавхулари», «СССР-е экономически реформа чакхъяхара цхьайола итогаши цун кертара проблемаши», «Боахама реформан производства материальни стимулирование», «Кердача хьалашка боахама расчета лоархIам рентабельности», «Общественни производства эффективноста резерваш», дукаха кхыдола [illegible]. Уи проблемаш Iомаеча хана деша багIараша [illegible] пекташ уггаьлй «Моцита [illegible] крип», «Кооперацие хаакъохьа», «Советски [illegible] дола аргIадара декхараш», [illegible] чин» лхача а кхача В. И. Ленинна произведенеш.

Хаддаша литература [illegible]

цехийн вахарера [illegible] масалаши вIашагIдетарo нов. Сидоренко [illegible] ду [illegible] дика болаши [illegible] лоархIам бу [illegible] теоретически проблема [illegible] коммунизм [illegible] практика [illegible] [illegible] бузаш.

Вахарцарча [illegible] экономически теори [illegible] теоретически положенеш [illegible] шукуьлара.

Масала, «Боахама реформен производства материальни стимулирование» лха тема Iомаеча хана деша ягIача нов. Калиницкас кIоартта анализ йир ахчал реформа хильчен хиинчачул тIаьхьагIаш, вешта аьлча 1960—1965 шерашка деш хIара шера совашца лоархIам завода производствени болххой алапи тIадеттадалара. Масала, нагахьа сапна 1965 шера бетта юкъера алапи 96 сом хинннадайе, 1970 шера 117,7 сом, хIинта материальни поощрена фондера тайпка премеш а тIехьа 1971 шера 136,9 сом хилар из. Деша багIараша цуьнца цхьана анализ льй алапи тIадеттадалара влияни еча факторашта.

Уккала кертгера хьоккам ба къахьегама оьсарле лахгьяри продукция хьалуга дIабода мел лоьхари.

Деша багIача нов. Редькина, шо семинаре [illegible] деш, [illegible] цхьайолча лоадамбеццеча, продукция хьалуга дIабода мах лохбара, предприятиеча производства резервех, баттала аьлча продукция [illegible] дIа [illegible] кхатьер баххен довзаш сайца [illegible] установкаша [illegible] [illegible] производства ресур-

[illegible] ваех, болхана аьлча кийча продукция вIашагIьэарцен [illegible] продукци [illegible] эларцен [illegible] пайда [illegible] хIоагIданаш [illegible] алара влиян еча факторех. Цо уьйна тIеерзийна предприятиен бахкнанта продукта [illegible] а уьйна [illegible] завода болххой шоай къахьегамца производственни [illegible].

[illegible] научна - технически революцин [illegible] лоархIамо деша [illegible] къоастаеча хана, деша [illegible] нов. Г. А. [illegible] уьх гартгарча ханара завода коллективе декхараш [illegible] Цхьа оьшарле деша йола оборудовани балха оьсарле лаккхагIа йолча хIанзарча [illegible] хуьйна нерхIаш йола [illegible] уьйна тIеерзийну производственни участкаш контролен автоматизацен хIанзарча средствашца кийчъяра.

Къаьстта уьйла тIаьхкийтар установкашта модернизации реконструкции яра дешаше, из вахьегама оьсарле лаакхьарен арахецаре [illegible] дикал тоаярен кертгера гIуллакх а лоархIаш. Масала, № 3 йолча установкай реконструкцио яра балх чакхбаккхаро йоаш хийцийтар къахьегама оьсарле 2-за гартта лакхъе.

Къаьстта деша [illegible] КПСС XXIV съезда материалех лаьцна [illegible] семинарски занятеш. Деша багIараша лаьухагIа [illegible] кердача пхе шера [illegible] декхараш, къаьстта а къахьегамхой материальни хьал дIаяо тоадара хьакъехьа дувцаш бола раьнаш.

Деша ваьIача нов. Фомина, кердача пхе шера плана кертгера экономически декхараш [illegible] довзхаш, раьна хиина дийцар болхлойн гIуллакхерча пахьен юкъера алапи бетта 149 соматa кхоачаш Iакхлуш хилараx, бахача нахьа хIара сага сох лоархIаш тIайолагIа реальни доходаш 30 процент алсамъяргIаниppa, хIинта [illegible] гадашкхар, кердача пятилетке чуIе [illegible] дIано дукхагIа хьадергдолаш 375 [illegible] метр чуIе моттиг [illegible] хилар.

Шоай чуIеча моттигий хьалаш тоалерга [illegible] завода къахьегамхошн: уьх гарттарча [illegible] [illegible] дIалурга 130 [illegible] [illegible] дIано а заводе хьалде дорхI чуIе цIеной.

Капитально тоаеш латт хIанзарча медицински оборудованецен царгIатача мебельцен кийчъергболаш йола заводской поликлиника. Деша багIараша дахча къамальн пропагандиста анализ а [illegible] чакхьалар из семинарски занятех. Цифраш моттапа хьахьех цо дешаш барашка дIалхача пятилетке заводе хIара шера къахьегама оьсарле нивта лакхлуш хьоанй. Дийцар болхлой хIанз шоаш болчул [illegible] дукхагIа на а хулийташ хIораме бола дукхагIа а массена профессагIа а бара зеньа йоаш йола балха за лоацъяра, нивта хьахча хIамай чотах къахьегама оьсарле лахкъяра 1971—1975 шерашка [illegible] дIалгIамка оттадача декхарех.

Политически образовани пайдамагIча тайпара вIаштIехьъякхар — марксистско-ленински мировоззрени кхоллара, парте политика чакхйоаккхача шоаьш берригаш къахьегамхошка хиларе дахьа лоацаш хилара лоархIамо хьай.

А. ГУМИНИЦКАЯ,

В. И. Ленинн цIерагIча ГНПЗ политически дешара кабинета заведующий.

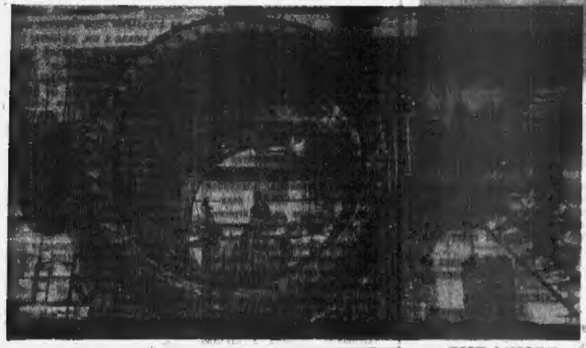

Нурекски ГЭС (Таджикски ССР) эгаде [illegible] гидроагрегатор хьаь хьачай Кирова цIерагIча Ленинн орден лелаеча Харьковски заводе. 100 тонн гартта оьш йиь метр сагIа диаметри йола из [illegible] йоккха задвижка трубопроводе чу гIонна [illegible] мел бола хий дIатьухала лелхIа я.

СУРТА ТIА: заводе гидротурбинни цехой заттар.

А. ТАТАРЕНКО сурт.

ТАСС фотохроника.

ТОЛАМАШИ КХОАЧАМБОАЦАРАШИ

Парте XXIV съезда решенеш кхоачашъеш шерра социалистически яхь а йоаржаь, кхьадола толамаш дахкаш тха района юртбоахама къахьегамхоша нийсагIча пятилетка хьалхарча шера. Района ппе совхозах кхьачне рентабельно чакхдаьккхаш дIадаха шу. Уж я 500 эзар сом пайда бахь «Новосельский», 300 эзар сом пайда бахь «Орджоникидзевский». Царел дукха тIехьайнсаьлар «Самашкинский» совхоз а. 1970 шера оаха пачхахьалкхенна [illegible] дале, дIалахача шера пайда бир. 1970 шерашка войсенча дIадахача шера дулх — 48 процент, шура — 6 процент, шенад еснля — 12 процент, бааьцадарaш — 40 процент дукхагIа доахкаш пачхаьалкхенгIа. ХIаьта из продукци ялккарга дIадахар а дукха лахагIа хилар.

Кхоачашъяьй района къахьегамхоша шуроайгара дIа мел нийсъа хьайбаь продукци пачхахьалкхенга йоккаро планаш а. Масала, дулх доахара план — 106 процент, фуаш — 112 процент, тха — 123 процент. Пятилетка хьалхарча шера социалистически яхье а баьнна лица толамаш дахкаш района боахачий нзьайолча производствени участкашка.

Масала, Байкаева кулгалдеча «Самашкинский» совхоза кхоангIча отделене бригада къахьегамхоша планагIа йиъ эзар кхее езаш хиинача 6805 хурск кхельй, хIара нана-хьакхийна тIехьара планагIа лаьрхIачул дукхагIа йиъ хурск тха а къоастаеш. Пачхаьалкхенга деххa дулх 1970 шера декха хиинача 316 тонн дукхагIа хилар. ХIаьта цхьа центнер дулх даккхара дIадахар шийн сомаш 56 кепигах лохдеяр 1970 шерашка нийсанча.

Къаьстта дика къахьийгар цу бригадерча хьалхарч лелаераша Абузова Марипсен, Цапцова Марикен. ХIара нана-хьакхийна тIехьара планагIа дорхI къоастаеш эзача, итт хурск хьакъоастайир цар.

М. Шамсаева кулгалдеча «Лермонтовский» совхоза кхоа тIара балххаараш лелаеча бригада къахьегамхоша шар фуага дIабеда мах бархI сома лох а беш, 1970 шерашка нийсаьча 615 эзар фуъ дукхагIа гулдир кIадахача шера. Вахьдар аьлча, района боахамаша пачхаьалкхенгIа шура йоккара план кхоачашйнзар дIадахача шера. ПланагIа 48300 центнер шура йоккха езача 36550 центнер шура еккаеш райово. 1700 килограмм хилар хIара Iаттагара дьакха шура, планагIа 1860 килограмм хила езача. Геттара лоха да шура лиьккара хьохкамаш «Овощевод» совхоза фермай. ПланагIа 6700 центнер езача 3900 центнер шура ац цу боахама фермаша пачхаьалкхенга ехна шура. Нивта лоха хьоккамаш да «Лермонтовский» совхозе а. Цхьаболхьда кIеанта бац цу боахамашка лакха къахьегама тола-

маш доахаш хьацаре, болх бу хьайбаш лелладераш.

Масала, «Самашкинский» совхоза 3 отделенерча ферма доларе Газиева Баматуе планагIа хIара Iаттагара 1920 килограмм шура лиьха езача 2800 килограмм ньйхай, цул дукха тIехьайнсаьц «Лермонтовский» совхоза лоарка Арсаева Малижа а, хIара Iаттагара цо лыьхха шура 2200 килограмм хилар, планагIа 1860 килограмм лиькха езача. Лакха хьоккамаш доахаш «Лермонтовский» совхоза кхоалагIча отделенерча Iаьсий лелаеча Арсанова Арубиала а. Цо лелаеча Iасилгашта дийнахьа буеш 650—700 грамм алх тIаккхет [illegible] 400 грамм маса кхетийта ца лезача. ХIаьта [illegible] Iаьсий [illegible] лаш цо бIаргчача шера лелладьча Iасилгашта [illegible] цо Iаьсий леладу. Цудукха йоккха я цун балха опыт, говзал. Iасилг лемогаш хитча цхьайолча хана аташ хилац цуьна ветеринари лор а. Шена бIайха, дукха хул масса хана Iаьсий чулаттача помешене а.

1970 шерашка нийсанча дукха дукхагIа дежьев Iаламдаьдар дIадахача шера района хьайбаш лелалераша. Масала, 184 процент кхоачашъяьй баьца витаминни хьоар Iаламдара дIадахача шерара план. Кийчъяьй 754 тонн сенаж. 1970 шерачул дукхагIа Iаламгьай йол а. Цукхьал довмак лохашка Iаламгьяь 1000 тонн чинка йол. Кхоачашъяьй силос йоллара план а.

ДIадахача шера пачхахьалкхенга юртбоахама продукци йоккара план районо кхоачашъяьца а дика толамаш дахкаш вIаштIехьдаьккхад цхьадолча боахамий. «Новосельский» совхоза къахьегамхоша пачхахьалкхенга алат доахара план — 149 процент, бьацадараш доахара план — 126 процент, нахаш — 100 процент, ешк — 100 процент кхоачашъяьй.

«Орджоникидзевский» совхоза къахьегамхоша хIара гектара тIара планагIа лаьрхIар 20 центнер хиинача 30,1 центнер кIа чуийцар. ХIаьта алат доахара план 135 процент кхоачашйир цар. Цу дикача толамех тоьам беш бац уж. ХIанз района къахьегамхой уьх шера чуцарбелча хьуньаьна лард йоллаш ба. Лоаццача агротехнически хана йисейбаьлац ахархой дукхагIа дар лакхача кондицех дола гураь хувча алата фу дIадийна. ХIанз минеральни удобренешца подкормка еш ба кхаш лелладераш гураь йийначa культурашта. ВIаьсти юргIолча культурашта кIал дукха хIийна ца эшаш 22 эзар тонн органически удобренеш еххай. Лоацца аьлча юртбоахама продукци ялккарен из йоккарен уьх шерара планаш меттал шоай социалистически декхараш а кхоачашдара мел йиар делаш ба района юртбоахама къахьегамхой. Шоай торонех бизза пайда еца беза.

С. МУРДАЛОВА,

Ачхой-Мартана района юртбоахама управлене йоккагIа йола экономист.

Дунай бахте Козлодуйна юкке хьалаеш латт етгара хьалхара Болгарска атомни электростанци. Боккхача лоархIаме а ма мехка халкъа боалам. Вахх ер йолаяллйтачул тIехьагIа шера 6 миллиард киловатт-сахьат электроэнерги тергаш я.

ГЭС хьалъе пробку [illegible] хьадахкраш довкха [illegible] ду Советски Союзо.

СУРТА ТIА: «Козлодуй» яха атомни электростанци дьаьнеча Димитр Петров (юкъерайр) керте латтача кагирдаш бригада дикка тIехкхоачашъю смени заданеш.

[illegible] БТА — ТАСС сурт.

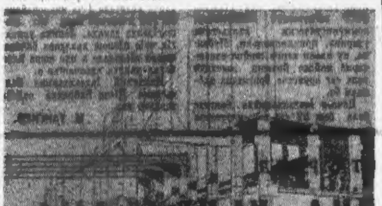

АВТОМАТАША КИЙЧЪЮ БЕТОН

Бетон дагаю автоматизированни установкаш дукка арахеца йолаьй № 4 йолча Тульски ремонтно - механически заводе. Цар еррига механизмаш, емкосташ, прибораш автоматизашта тIа а ювтташ дIа - юха кхахьен автокрана новкъостала сахке вIашагIъюахкен йиш йолаш къаьст - къаьста блокаш я. Цхьан установка балха оьсарле — сменагIа бетона ехтъа кубометр. Еррига технологически процессашта управлени ераш автоматаш я. Шин сага бу болх агрегата тIа.

Уьх шера цу тайпара тхьо установка гIишлошъерашта дIалохьийтаргья заводо. Царех хIаранега дIадахар шу лалелъа юхаметтаоттаргда.

Тула.

(ТАСС корр.).

ИДЕОЛОГИЧЕСКИ БАЛХА ЛОАРХIАМЕ ДАКЪА

Iилман мировоззрени кхоллара хилахка дергдоцаш гIулакх да [illegible] балха [illegible], беттала аьлча, дина хьехамашца къахетам боацаш къовсам лоаттабар.

ЧоагIа атеистически пропаганда ю тха районе а лекторий, политинформаторий, агитаторий, пропагандистий дизаца. 1971 шера районе бахача наха 150 сонгIа лекци йийшай, 70 гартта сайрен 300 гартта беседех лый Iилма - атеистически темах лаца.

Атеистически пропаганда дика ю районерча хьехархоша. Атеистически балха формаши методаш йоагI - йоагIача тайпара — [illegible], культура [illegible] беран, вахара хьалеш, кхыдараш теркал а деш херы йар.

Школашка дешархоштеи дешца - воспиттен лектореш вIашагIьехкай. ХIаьта №№ 1, 3, 6, 19 йолча юкъерча школашка дешархоштен дешта - воспитен физика, химе, биологе, географе хьехархой кулгалла кийч а еш чакхйоахен гулбенарашца тIоагIа къоабальеш тIамийюн санъерлаше беседаш, лекцеш, докладаш, сайреш хул. Къаьстта санъерлаше чакхъяьлар «Тамашаш йоаца тамашаш», «Лева хий», «Сигалара тамашийна хIамаш» яхача а дукхача нахеча а темашта хетаь сайреш. Цхьайолча школашка вIашагIIехкай бахха-дикача нахьа Д. Бруно. Коминелю, кхычар вахара хетаь лектореш. Цу берригача балха новкъостал ду Iилман атеизма уйлаша дешар-

хоштен [illegible] кхаш балара.

Бахача наха атеистически шетан балара беттала болх бу района культура учрежденешна. Районерча дукхагIча библиотекашкен клубашкен кийтаь «Атеиста уголок» а хьакка оттадаь Iилман атеизма, естествознане, биологе, [illegible] дола литература а тIойтира [illegible] а йолаш. Iилман атеизма дехоах лаьца беседаш, читательски конференцеш ю, лекцеш еш ухкаш.

Ширача [illegible] гIуллакхашца къовсам [illegible] кIезигача лоархIаме дац дезаш паспорташ хIоттор, сага йоалалра - лхара регистраци яр, керда дахча бера регистраци яр, саг йоалаеш - йодаш комсомольски хьалчагIаш яр, кхыераш балха йола керда обрядий ритуалий, уьх тIеххьарча хана балача махха вахара кхьохкалхьар.

Общества вахаре, хIора бага вахаре къахьегам вахара лард я. Цудукха хIамарча хамхьа цIоймна хестабе беш сага къальегам. Из гIулакх теркал а деш, районе къаьстта уйла тIайлохийтаь дезду мехкадахтелой, гIишлоеншерий, ахархой, хьайбаш лелладерий, юрта боахама болхлой, кхыдола нIеййш. Цу деллача хIамаша нахера кхано къахьера лына обрядии цух сонгIа, новкъостал ду хаьнньий деттагIаш кхиа а чIоагIъю.

Бахача наха коммунистически мофала уйлаша хьехаш балара бокхтача лоархIаме а тха районе васт-васта еш йола гражданий кхелаш, кулгалду партийни организации бахьлой вахарчаш дикадаш шоаш бахача наха вIашагIбеттабалар. Цу гIуллакха уьх юрташка уьх мел баххача нохчегашта чу а уххаш. ЦIагIа царца тайп - тайпарча темаш лыьир беседаш яра. Лекцеш ейра. Кулгалхой пурташка ух хIара ботта тIехьхьарча пIаврасел дийнахь, хIаьта уж массаьна бола 40 а кха дукхагIа а сот хул. Уж тайна вIашагIкхетарш хиннача хана гIертлу морала, быта, культура, хулаш лахкьашта юкъерчен чурчен гIуллакхий дешаш. Дерриге дешаш лектора къаьсттача путевкаш тIа дIаладеш а дуьца лоатгIача мотттганна дуцаш а да.

Кулгалхой ийтта района юртаика бахача нахаца вIашагIбеттабаларе йиш хулийт Коммунистически партен Советски паччахьалкхен вахара а гIулакхий а дешаш дукхагIча нахаа дIадовзайтен цар вахара сагоатгIа дола дешаш малагIам да хан.

Ширача замах юхадисача вочча гIулакхашца къовсам лоаттабара кIезига болх баьбац юртий Советашка вIашагIъехчача цу гIулакхаца къовсам лоаттабеча декхарх а.

«Ленина байракх» яхача районни газето васт-васта язду атеистически темах. 1971 шера декабрь бетта деша «Вахаьба вехаш» яхача рубрикана хIан материальаш напастача лолаеннад из. Цуьнца вIад напастарга шарийтал, ислама, ислам хьобоалехалое хьалхагIа хиннача культура йола, цьорIа хьехаеш деккаша деша хIамаш малагIаш да, шье лицилга ничара хьалльиндаь цун маIанта, мархаш хьобиаага, мелваршй удабалга, кхьацараш ничара холаеонах дуьнаш бола [illegible].

Атеистий напраш кийчьелга — атеистически балха цхьадола кертера даккъа. Уьх шера районе партера организацешта бола беш а Iилман атеизма дешаш хIоранене Iомадеш бола 11 семинар. 200 гаьттача сага Iомаю Iилман атеизма лоралш, лекциш, беседаш, докладаш кийчъяра, наха хьалхашна царца выступлении яра методика.

Iилман атеизмах йолча семинарашка болх бу районерча итт школан Вознесенски газ чакхйоаххача завода парторганизацен.

Района хьехархоша Iилман атеизма дешаш Iомадарe пхьаьгоеташ ду дешархоштеи дешта - воспиттен атеистически кхетам балара гIулакх тоадаре, хIаьта аьлча района дукхача школай хьехархоша, цу гIулакха цIагIарча лекторех пайда а эцаш, дешаш выступленеш ю школе мотгел, бахача наха хьалхашка а.

Районе бола беш я 3,5 эзар гартта сиг чулацаш йола цу тайпара 337 лекторий. ШагIарча лекториешка къаьстта дика болх бу №№ 19, 3, 6, 1 йолча школай хьехархоша.

ОагIамча бахача наха дешашка васт - васта беттIаш хьахьанй ба № 19 йолча юкъерча школа хьехархой нн. В. А. Горшкова, Ф. Н. Корнеева, В. Н. Милешко, З. И. Гандалоева, М. В. Хамхоева, М. А. Вехкарова, М. И. Бековa, кхыбараш.

Вежа хьажий свана тIаш уьхала хьехаркхой. Уж кхайнача гIад а бахе бегIа нах лекциешна беседашка лацугIа, дукхка [illegible] ду хар.

Коммунизм хьальеча пайагIа вахара еррига социалистически оброзе, хьехама балхе еча вовлействагIа кIомо - вIамита хуьлаш, цхьайоагIьда тешаме, хьахул советски наха Iилман мировоззрени.

ЦхьабоагIьда, из дац дIаю оьттийча хила могарда, деших идеологически ниъ-тоагIа дIаларта доахкаш. Къахьегамхоша атеистически кхетам лугга партиени организацей идеологически балха лоархIама дахьа лолаш дуе дIано а. Вай декхар — деша из организация чайбар, тIано аьлча, КПСС XXIV съезде КПСС ЦК Генеральни секретаря нов. Л. И. Брежнева лехача тайпара, «керда тайпа сег хьалкхевара декхар — коммунизм хьалгьача кертерча цаI».

И. [illegible],

КПСС [illegible] политически дешара кабинета заведующий.

ЯХЬ ЛЕРТТIА ВIАШТIЕХЬЪЯЬККХАЧА

ДIадахача шера октябрь бутта болхлуш [illegible] техника тоадара [illegible] механически мастерски [illegible] нийсъа партийни собрани хилар. Юртбоахама техника тоадагIен дакийех тоадар резервах хьалха хиина кхоачамбоацаш техника а техника вIашаьчча [illegible] кварталех уьх шера хьалхарча кварталех юртбоахама техника тоадара план - график оттайир. Собране социалистически декхар тIайийцар мастерске болхлошн хIалла цу ханнальнаьхьа [illegible] дийнча трактор тоаб, хIаьта еррига юртбоахама техника уьх шера март бутт болхлуш тоа а яь бола бе кийча хилийта. Цул сонгIа хIара механизатора, мастерске болхлочо индивидуальни социалистически декхараш тIайийцар. Техника тоае [illegible] хьалхарча дийнаь тоне техника сихагIен дикагIен тоадара къахьегамхошта, кхоьлльаьта, дахкийта вокхье шерра яхь а йоаржаь дIалаька цу чакхйоалаш 24 трактор тоаяш кийчча денсйна тIа вIастайа механизаторашта. Мастерске болхлошта, механизаторашта дакъяц шоай балха техника хIама а, Юртбоахама техника тоадара план - график 130 процент кхоачашйеш хьабаьгIа уж.

Дика вIаштIехьъяьккхай мастерскешна техника тоаер балх. Къаьстта тешаш тIабохийт социалистически яхьа мий хаштахьа итог яра. Из балх чакхбоахкх нормировщика Ерсев Архипех механика - контролера Зубов Викторе. ХIара цуьт дийнаьх итт [illegible]

[illegible] социалистически яхьа. [illegible] результаташ хьехаш дешца тIа дIаоттьш. Цу гIуллакхо тера хулийт хIара къахьегамхочоа нийт дийнаьх мел бола болх бай да.

Социалистически яхьа итоге «Ремонтник» яхача хIора итт дийнахь арадухоаче доттаг кхайнагIа [illegible] тIа лиэд. Цу газета тIа яду социалистически яхье хьалха дахча къахьегамхой балха синтех, балхалоеж кхоачамбоацарш. Цул сонгIа хIара бетта ялхха мастерской берригача болхлой собрани хул. Собране бетта балха балха итог а еш болхалдоацаш техника тоадара план - график хьенна кхоачашъяь, гучадоал кхоачамбоацараш, техника тоаеш йоагIъя йар. ХIаьта тIалатеш гучадьяла берригача коллективашца уж нетоадаре тешойла...

Цу шера 1972 шу дIадолалуш кхоачача собране, шоай ледалой «Победа» колхоза къахьегамхоша хьаьхе лоадара культура лакхъяра тIатьехаш дам кхайнарал хьал а аьлча, болхама мастерски болхлоша еррга шера техника тоадара сонцан беp. Цу гIуллакхо тера хулийтаргья юртбоахама техникаx дикхагIа пайда эца.

Вару тайпа я мастерски болхлой коллектив. ДукхагIа бола техника тоае болхлой йоаххха къахьегам етах йолаш ба. Цар шоай балха опыт дет вахьа а долгаш хIапу къонача ремонтникашта.

Социалистически яхье хьалха а латт шоаш хьахьхаме вьа а хьет Поланванков Григора, Зверева Юн, Неучевко Ивана. ХIара дийнахь юкъера лоархIаса 150—160 процент кхоачашьеш цар шоай балха норма. Цар тоаеча оьсалагIий деша а гетара махха хул.

Дукхакъоасташ болхлой механикашн болха автогрепат болаша из электросопро бол беш вола мохтуист Чичайкин Владимир. Везаре хьоптехго деша из ю. Балх хала боалоеттъа шийн балха лаадер ихвона лоархIама 130—130 процент кхоачаш да оаш ли дIадахийтадаш ю. Владимиргара хьехам эцаш, балха кул тIехьа ю шушка къахьегай ю. ВладимиргIа бола бе Iомаехь мехтачкове Олеуповко Алексей. Производства отличника хилараш оагIа болха общественни балх чакхбоахкх ю. Из ва Троицки станица овсевая лоутте. Дикаха дахьа леже ю колхоза дуьйлегонтешки социалистическосто а.

Из дика болхараш сашка дикха толамаш а доахаш хьалхара тIаьхьегаш дукха болхлой ба балхамо ремонтни мастерски коллективе ючъ. ХIаьта шоай кертгера декхар — КПСС XXIV съезде юртбоахама къахьегамхошта хьалхашка оттаяь декхараш толамца кхоачашдар лерхIаш къахьегаш а ба. Шоко из тIайийна социалистически декхар мастерской коллективе толамца кхоачашдергха ба.

А. ЦУКАНОВ,

Сунжненски района XIX партсъезде цIерагIча колхоза партбюро секретарь.

ДИКАГІЙОЛЧА ЮРТА СОВЕТА ГІУЛАКХАШ

Дубовской станичин Совете Шелковской района моттаргуча Советашта юкъе 1971 шера церачна социалистически ярье хьалхара моттиг [illegible]. Цхьайолчу дика хІума а да болгІане [illegible] — станичин Совета председатель Магомедов Махьмади цуьнан заместитель Прокопов Николайн дІадахачу шера мара ма бола болхама це хилар. 25 депутатах латт ю станичин Совет. ДІадахачу шера хийцача хоржамашка 60 процент гергга хуьцийнера цуьнан состав. Юртбоахама хьалхе а лелаеш, [illegible] дика довзаш болу керла херна депутаташ. Станичин Совета 16 депутат Къахьегама Цхьа Байракха ордено лелача «Путь к коммунизму» колхозан [illegible] участникаш къахьегаш ю. Совета исполком цхьа едах латт. Исполкома декъана беча болха дан ковкъбостал [illegible] депутатех вІашагІъейнера пхи массеача комисси, [illegible] суд, кхалнахьа Совето, [illegible] комитето, халкъан дружина, кхиенача общественни организацеша. [illegible] дика болх лерттІа [illegible] общественни актив [illegible] исполкомо.

«Юртийн поселковийн къахьегархой депутатийн Советех лаьцна Нохч-ГІалгІай АССР Законаш ют гІортолга а цо Совета дукха-ийе терко а организационно-массови практически балха, КПСС XXIV съезда решенеш кхочашъяра къахьегамхой сарцагІбоахача мерттера иза юртбоахама продукцин йолкара пачхьалкхан плана социалистически декхарий кхочашдара тІаьхьтІехь. ДІадахачу шера станичин Совета довзол тІе уллача «Путь к коммунизму» колхоза цхьайолчу бригада, ферма, балха участок йиснад депутатийн доал дІа ца кхочаш, цІтаре гІулакхаш миштад уж ца хьожаш. КІоргагІа колхоза гІулакхаш довзар, хамнахьа ловкъостале сарцагІбоалар — иштта хииноб исполкомо депутаташца беча балха лостам. Цул совгІа каст-каста исполкома заседанешкан сессешкан колхоза лакхарчи юкъарчи еккой кулгалхошка ладийгІад цар финансово-боахама гІулакхех, колхозхой культурно-бытови хьашташ [illegible]. Юртбоахама деккъа хийцдеш къахьегта хьинаре дакъа доаш станичин Совета юртбоахама массазарча комиссе. Масала, [illegible] 1971 шера юртбоахама комиссо кхиъа а дала сессешта дийцад укх тайпара дешаш: «Путь к коммунизму» колхозо шийн социалистически декхараш кхочашдарах», «№ 2 йолча колхоза бригада юртбоахама техника тоаярах лелаярахь», «ШолгагІча комплекси бригада гІома доахъар Іалашдарах», иштта кхыдараш. Актива ловкъостала юртбоахама комиссе даки тІахьожаш доаттабьеб юртбоахама техникех пайда эцара, алат дІадера, хьайбашта дохьар Іалашдарах помещении кийчьаран дешашта. ХІаьта совгІа алатш баьцадаарешта сихагІа чувара шоаша юрта баха йих сарцагІбаьхар цу комиссе. Къестта терко йир депутаташа гурахь алат дІадера, хьайбашта ма бида доахъар Іалашдара, помещенеш кийчьара. Цох боккха пайда баьлар. Района этара лакхагІа хилар колхозо чуйцача алата хаувкъаш. Юкъера лаьрхІача гектара тІара 27,4 центнер кІа чуийхар. 1970 шерарчул 21 процент дукхагІа алат чудера боахамо. Из бахьан района сийлаш Доска тІа яьккхар колхоза коллектив. Иштта пачхьалкхен планаш а социалистически декхарел а дукхагІа дохьар дулх, шура, фуаш, ткъ.

Боахама коллективаца карагІдаьлараштта [illegible] доккха дакъа де депутатий. Уж ба мутІарера болхлой оалача дешаца, къахьегама хьинарца сарцагІбоахараш. Масала, еррагІча района а цІи дезаш ба станичин Совета депутатий Ленина орден лелаю доярка Белан Вера Ивановна, района хьалхара моттиг яьккха комбайнер Дорофеев Михаил Васильевич, СССР Лакхехьарча Совета депутат тракторнстка Белоненко Валентина Дмитриевна, иштта дукха кхыбараш. Хьинаре къахьегаран совгІа дика общественница я В. И. Валан. Цо декъа ца лоацам нагагахьа культурно-массови мероприятий чакхьалаш культура ЦІагІа. ХІаьта М. В. Дорофеев хІана колхоза механизировании прено кулгалхо ва. Кхай тІара балхаш толамца чакхдаьха а дохка дьхи моаш бола бергбоача комбайнашта, тракторашта ремонт ен я цук зеено. Укх шера 1200 гектара тІа алат дІаде дева цар.

Хьинаре дакъа лаьцар депутаташа бахача накагара совгІоле юртбоахама продукташ хьайеча а. Цудухьа станичин Совето тІехьхоачашийр дулх, фуаш, шура йолкара закашаш.

Каст-каста дуваа уттаду станичин Совето бахача наьха культурно-бытови хьалаш тоадара дешаш. ДІадахача шера станица керттера улица асфальт билла, 90 светильнях оттаь тоайир, шиъ километр кхьа тІа жагІа биллер. Дукхьа 1971 шера колхозой кардача ши бІаь квартирашка баха хайшар.

Из дерригаха юрт воазьаран тоаран йолча массазарча комиссе ший бола тІагІерттаца хьабеш хиларах хьехкина хІама да. Цун юкъе латт депутат В. А. Важенов. Депутатий инициативагІа Ленина цІерагІен «Дружба» цхен улицаш тоайир, фельдшерско-акушерски пункт ейтар, хьаьрча школе керанна стоаладаи баллойтар, иштта кхыдола балхаш дер.

ЙоагІа терко ю Дубовской станичин Совета юрта культура, просвещение, укхаздІенол учреждений бола тоабара а, Дубовской культура ЦІа — района дикагІа йола культура учреждени лоархІаш я. Цига бола бен я балетни, баянистий, хоровой кружокаш. Цар агитбригада 1971 шера 120 концерт деннад, 130 лекци йийшай бригадашка, фермашка, звенош-ка. Кхалнахьа Советаца цхьана дукха балхаш ду культура ЦІен болхлоша советски цІейши обрядаш вахаре юкъехкхьара. Культура ЦІагІа чакхдуьа беранте торжественни регистраци ейта, комсомольски Іаьдалах сагІ йоалаейта, Советски Эскаре [illegible] вакъьбоахьига, къахьегама ветеранийн, хьалхе лелерий сийревош чакхйоахьига. Пхийтта шу совгІа ха я депутат Кочетков Михаил Иосифович культура ЦІен [illegible] дуьнаш йола. Дукха хьинар, ший дІалу цо бахача наьха культурни хьашташ дика кхочашдара, цар салоІам лерттІа вІаштІехьбаккхара, цу балха дикагІа бола нагайнах, маьхарий кхьесовара. Дубовской культура ЦІен коллективана «ТІехдика бола бу коллектив» яхе дипломаш РСФСР культура Министерства «Халкъа культуральна коллектива» яха цІи еннай.

Культурах, просвещенах, укхаздІенолах лаьца каст-каста исполкома заседанешкан сессешкан дешаш дувка уттаду станичин Совето. Масала, дІадахача шера иккеза дийцад уж дешаш. Декъа беча балха массазарча комиссеша, общественни организацеша айхха бувьан доаттабу депутаташа, общественни порядок лорара, юрт кхтьара, тоара, цІенъяра нах сарцагІбахара мероприятий чакхйоах.

Цхьабеттайн станичин Совета исполкома балхаша кхоачамбоацараш дац яьча а бакъхургдац. Масала, комсаш, баьцадаарешта кхадара плана кхоачамгъяьяц «Путь к коммунизму» яхача колхозо, иштта кхоачамгъяьяц пачхьалкхен планаш кооперативни торгове учрежденеша. ХІаьта бытови хьашташ хІара сага лаьрхІача 1 сома 80 кепиги мара кхоачамдьада план 7 сома 50 кепиги йолча. Станичин Совето кІоанга терко ший цу дешай. Уж кхоачамбоацараш кийсдалара бахьенаш гучадоахаш кхамеьлаш дар депутатеща социалистически ярье итоган [illegible] кхиначa исполкома заседанешка, кердача шера кхы а дикагІа бола бе. КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъяра кІаре депутата бехктоаххам кхы а лакхбе оалаш тІаьхийцар цига станичин Совета исполкомо.

С. ШАДИЕВ,
Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета организационни отдела инструктор.

ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦЕШКА

КПСС Грозненски горкома партийни комитетий инструкторий [illegible] шийна а бийт бош. Цу [illegible] тІом зовнта [illegible]. Цига [illegible] вІийний КПСС горкома секретарша н. н. Прокопьевна Даниловаль, организационно-партийни балха заведующий ма. Щириева, КПСС Старопромысловски района хьалхарча секретарша мил. Шамарахо. Цига дийцар КПСС XXIV съезда решенеш кхоачамъеча инструктора [illegible], [illegible] кхьахарихьх, уж балха дІа [illegible] хийцаларахи цавн клетшбоарахи, балха планирование арах. Тоаца Іомаргар совгІа шийн опыт дІа-хьа [illegible] [illegible].

* * *

КПСС Октябрьски района [illegible] гойтара агитаце хьинар чакхдоацара ма ба [illegible] Грозненски [illegible] депо партийни комитето кхоачамбу дийцар. Цига бийгадеьлхад КПСС XXIV съезде дІа [illegible] гойтара агитаце организацийн тоара депо дукха доалга. Укхаза депо кийчъяь орадлонишн Сийлахь-Боккхача Даьй-мехкан тІом тІа даьха [illegible] хиниарех стендаш. Хае кийчаяд Сийлан доска, [illegible].

Конкурса хьакарча тура итоган депо коллективе хьалхара моттиг КПСС района Сийлен грамотан еннай.

* * *

Заводской района промышленни предприятеша 1971 шера кхоачамгъяьйол хаьнь [illegible] тоараш арахецаш дера. Заранеш тІех 300 [illegible] сома [illegible] совгІа хотташ доле тоараш кийчдиьд цар.

Укх денойна КПСС Заводской района заводе дийцар 1972 шера кхиноо ала тоараш дукхагІа арахецаре де деарах. Цига лаьрхІар укх шера планагІа дегІ-ечуя 700 эзар сома [illegible] цу тайпара тоараш кхарга дІакхачийта. Из гІулакх чакхдовлахаш этара дукхагІа къахьега дІалорга «Грознефтехимзаводы» яхача объединене предприятий, [illegible] [illegible] заводий, «Терек» яхача фирмас.

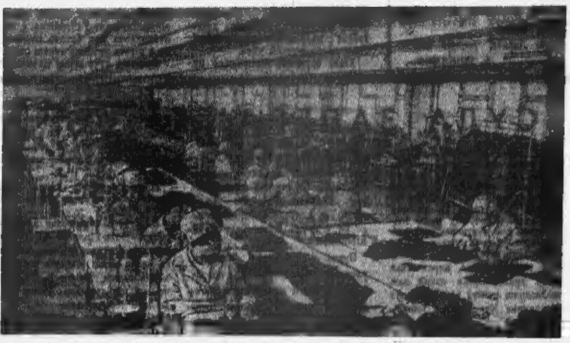

Улан-Баторера хІамаш тега фабрика — Монголе лІгача промышленности этара йоккхагІйола предприяти. Цун низ — шера 340 эзар хІадаш. Карттарча дакъе укхаза бола бераш кийчера [illegible] [illegible] бе.

СУРТА ТІА: фабрика цхьан цехе.

А. [illegible] сурт. ТАСС фотохроника.

Грозненски электромеханически заводе белгаль-ьалле дика къахьегаш я сверловщица Салгириева Асет. Цуна сиона дІа-кхийтац цо шийн норма 140 процент кхоачаш ца еш, кудукъа дукха хьалха кхоачамгъяьий яьр бетта кадене а. Хьинаре къахьегарал совгІа шийн балла опыт дог [illegible] доаш вІашъоагашта дІалу цо.

СУРТА ТІА: бола беш я сверловщица А. Салгириева.

И. Панова сурт.

ДИКАГІБОЛА МАШИНИСТАШ

Грозненски вагонаш депо «Тха дикагІбараш» яхача стенда тІа хьалтеха доал вагонашка технически хьожача пункта слесара Цокаев Шерв портрет. Дукхача шерашка хьинаре къахьегарца дІайовзийтай цо шийх цІи. Шийн бола дика хов цунна, кудукъа цуъ вІаштІехьдоал балха тІа нийсдена кхоачамбоацар сиха дІадатхха, поездашка технически хьожилга сихде.

Советски Социалистически Республикий Союза 50 шу дузача денна сийлаца нагахваха тІа-йиза социалистически декхараш толамца кхоачашду цо. Балхара муьтІахьахача хена цо ремонт яь вагонаш яттаи а. Коммунистически къахьегама ударника ва. Цокаева шийн балхах кхетабеш дукха болхлой ба цига хІанз хьинаре къахьегаш.

* * *

Грозненски локомотивни депо коллективо кІоагІа лоархІаш ший деши из локомотивни бригада бригадира машинист Прайнистолович Станислав. ДІадахача шера планал совгІа цо дІа-яха бахьар 16 эзар тонн муль, царех ийс эзар тонн — кхоалъча доагора чотах.

Цун бригада дика дІадоладаьйд питилетка шоллагІа шу. Январь бетта мелла цкъорІа шоаьт лакттаяле а бетта планал совгІа дІа-яха бахьар хло эзар тонн совгІа халиьа боахама муль. Уил денощка депо кулгалхой местком решенех кунка ээар «Депо тепловоза дикагІйола машинист» яха сийлен цІи. Цу тайпара сийлен цІи елар тепловозий машинистаешта Потемкин Владимира, Колпаков Петра, Пашенко Виктора, кхычарна.

Г. АНОХОВ.

Пайдандараш лехараш

«Чечингстройтранс» автотранспортни объединене деккар дІа Нохч-ГІалгІай мохкдоатта кхиачошкан нахь чуйила - культурни гІишлонашъеча управлени предприятеша мухь лоаттабе.

Городен республикан капитальни гІишлош хьалъяра [illegible] хьалхие — ва лелаеш коллективе хийн этара хьайкара деккар лоархІ хаттахьа объекташка мухь лоаттабар.

Пландана диллача 1971 шера план 103,8 процент кхоачашйир, тонно-километрий — 101,5 процент. Къахьегама спарле 1970 шера хинначоа юхе 3,6 процент лакхьелар.

Тха объединене балхлоша боккха терхам тІабохийт производства экономика кІоаргга Іомаяра, балхи йолча резервех пайда эцара, къахьегамхой творчески инициатива догІайеллара, рационализаторски балха.

1971 шера рационализатораша 146 предложени елар, царех 137 производства юкъейоахар, 32,8 эзар сом пайда а луш. Предложенеш юкъейохара план 127 процент кхоачашъяьй, хІаьта экономически эффекта яр — 116 процент. Рационализаторски балха юкъе дакъа лоацаш 113 саг хилар.

Рационализаторски балха юкъе дика толамаш даьхар №№ 1, 3, 5 йолча филиалий гаражий, капитальни ремонта, мухь тІаботтачатІера ІобоаллахІа цехий, стандартни йоацача оборудовано цеха коллективаша.

Объединене ба 5—6 рационализаторски предложени еннa наь: капитальни ремонта цеха слесарь И. И. Жуков, мухь тІаботтачатІера Іобоаккхача цеха слесарь А. И. Конкин, капитальни ремонта цеха [illegible] инженер технолог В. П. Березов, кхыбараш. ХІаьта № 3 йолча гаража начальника заместителa А. Н. Сиротенкос 10-и № 1 йолча гаража мастерской начальника В. Я. Малыгина 13-и предложени елар.

ДукхагІа пайда луш йола предложенеш елар № 1 йолча гаража начальника В. А. Безгубова, техноруга И. С. Мордосова, автоколонна начальника В. А. Сапрое-ве. «МАЗ-5245» яха ши прицеп тІехьатесса а/м «КРАЗ-258» яха «комбинированни автопоезд» яхача предложене лехаре мухь дІа-кхахьарга дІадолар. Цунах 9110 сом пайда баьлар.

«Кхьалцарел шоллагІча ступенина натзара лахбеттене летен хий лакара лечь чена турбинница кхулар» яхача, капитальни гІишлош хьалгІача отдела начальника А. А. Ясницка хьачуеннача предложене балхашка дІадолар а укх дено боекхха ха а лоацийр. 1870 сома пайда баьлар. «ТІехьашкарча рессорех АСП-4 яха прицеп тассар» яхача ПТО начальника А. Ф. Сахаровен, капитальни ремонта цеха слесарь И. Е. Петрухинен хьачуеннача предложене прицепашца бола балла тоаду, тха кийчъярга хІадодар кІезигду, 1083 сом пайда а беш.

Хьачуеннай предложенеш керттера дакъе автомобилашта ремонт ейта сихдара, ремонта сеца латтилга лоацдара, эксплуатаце хьалаш тоадара тІевоаль я.

Предложенеш производства юкъейохийтача хьинаре дакъа лацар №№ 1, 3, 5 йолча гаражий техноругаша И. С. Мордосова, А. И. Сиробенкос, Ш. Ю. Хатуева, капитальни ремонта цеха начальника В. С. Бесчастне, № 1 йолча гаража мастерской начальника В. Я. Малыгина.

ДикагІйолча рационализаторски предложений выставка яь. Из хийтъеча юкъе дакъа лаьцар объединене ВОИР совето.

Бакъда, объединене а технически творчество догІайоалаеча пайда ца эцаш йола резерваш. КІезига юкъеоа рационализаторски балха кагирхой.

Л. ТРОФИМЬЕВА,
«Чечингстройтранс» автотранспортни объединене производственно-техникески отдела инженер.

БІАЬСТАННА — КИЙЧО

Ди тІехьа йоргадоаччал латт бІаьстн, кхашкаьа балхаш дІадолаяча хана ераша техника кийча хилийта гІерт юртара механизатораш. Цар тоаю тракторaш, пхьараш, селкаш, культиваторaш, комбайнаш, кхийола юртбоахама техника.

Дукхача боахамашкара хоаваш кхьачад техника тоаь дІадера а механизатораш шоай машенаш кхашка арайха кийча хиларал а.

Республика йІарча хьайІача еррагІча тракторий паркаш 83 процент тоаь лиьна я. Дукха хІама ца ю аьнн тоадь ды аьннад пхьараш, селкаш.

Тракторaш тоаяра план тІехкхоачашъяьй Нохчий-Юртаи Советски районий боахамашка, Наьсаре района тоае езача 126 тракторах 103 трактор, е 82 процент ераш тоаь лаьнай.

Вохх дика вІаштІехьбаьккха кийчьеш латт техника Шелковской района боахамашка а.

Цхьабакъда, халахето а, гІулакхаш иштта латтац массанахьа а. Масала, Наурски района боахамашка тракторашта ремонт яра плана 64 процент мара кхоачашъяьц, Урус-Мартана района — 65 процент, хІаьта Шалъа района кхы а кІезигагІа — 55 процент.

Ха хьежаш, хьатІаьттаб февраль. Механизаторий а этгара хьалха «Сельхозтехника» мастерскоихарча болхлой а деккар да шоай къахьегама хиннаш кІара боахама техника сихагІен дикагІен тоаь яккхара тІаьерзаде. Цо йиш хулийтаргьа кердача питилетка шоллагІча шера кханнара балхаш дика вІаштІехьдаккха дІадоладе.

1972 шера 1 февралe кхачаялле тракторашта еш ремонт яй хьалхенкин

СВОДКА

(проценташа)

1.	Ачхой-Мартана	97
2.	Ведена	73
3.	Грозненски	67
4.	Гудермесски	71
5.	МалгІобека	60
6.	Надтеречни	68
7.	Наьсаре	82
8.	Наурски	64
9.	Нохчий-Юрта	107
10.	Советски	133
11.	Сунженски	67
12.	Урус-Мартана	65
13.	Шалъа	55
14.	Шелковской	75
	Юртбоахама министерства мотто-ямни совхозаш	69
	«Скотопром» совхозаш	83
	«Грознина» объединени	70
	«Плодоовощепром» объединени	67
	Еррагача республике гІонна	70

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ

«Грознефть» объединене ремонтно-механически завода коллективо товарни продукци арахецара январь бетта план 102,8 процент кхоачашъяьй. ХІаьта продукцена реализаци яра бетта план 106,5 процент кхоачашйир заводо. Бетта задание совгІа республикерча, иштта ший мехкарча мехкдаьттахоьшпи бурувдеттарашкен дІакхачьей 20 эзар сома мехха турбобураш, вертлюгаш, насосаш, кхыйола продукци.

Социалистически яхье хьалха латт А. В. Мирчев керте латтача мехкдаьтта оборудовани ремонт еча коммунистически къахьегама сийлен цІи лелаеча участка коллективе О. М. Петренкос кулгалдеча малено-сборочни цеха коллектив. Планал совгІа арахийцача продукцех хьахагІдола дакъа цар шинне арахийцад.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СИХА КІОАРГЛУ БУРУВ

Грозненски бурув тоха баккхий управленерча бурувдетта мастер Загнаев Иван Павлович керте латтача бригадо укх денош боккха къахьегама толам баьлхар. Хьан кхьалд № 72 йолча скважинена проектагІа тоха лаьрхІа хинна 4415 метр бурув тохаьинай из. ХІана тоххаш а ия буровой. Хьинаре къахьегарца белгалбаььхина ба бурувдеттараш Матанаев Шамхан, бурувдеттарий гІончаш Мусипригов Къоасак, Егоров Борис, слесарь Гаге-ез Рамзан, кхыдараш дукхаберараш а.

* * *

Январь бетта план хаиал цхьа ди хьалха кхоачаш а яь, укх бетта кхы а шийн хьинар айдар къахьегаш я Старогрозненски бурувтохара баккхий управленера бурувдеттача мастера Заринай Михаил Тихоновича кулгалду бригада. № 1 йолча «Минеральная» яхача скважинана тоха бурув 5 эзар совгІа метр кІоаргдаьлтад цо.

М. ЛЕВИН.

МИШТА ЙОАЛ ЦІИ?

ХІАРА сага дика хов юкъа могаргІйоацача моттиге цІи юаьаро, саг ма хьожаш йитача лоталъча пишно, берашка бе кхаьчача цІилеторгаша, помещене газ чуухаш хилара мел доккха хатар де йиш я. Вакъда, из иштта хоьш дале а, ду бахьанех цІи йоалаш моттигаш хІанз а кІезига нийслац.

ЦІи йоал граждаьаша атта кхоачаш йиш йола цІи ялара дукьалара гІулакхаш кхоачаш ца дарах. Из хІана хул дукхагІча дакъе цІи ялара бахьенаш керкел ца дерил совгІа, хІама ягара, цІи ялара, газ яккхара кхерам хургбоацаш фу де йоаь ца харах.

ТУЧЧАХЬА ЙОАГА ЦІИ—ЦІИ ЯЛАРА КЕРТТЕРА БАХЬАН

Слесарь-водопроводчик е моллагІа цІагІа вахе саг лотор деш йола лампа а кІуе бада тІа воал чуъ ца баь турба йІоахье. Цхьанне а уйле ма лоталургІйола конструкцеш, материалаш, предметаш доача моттиге йІовхала, кхиа, канализацена яькха турбаш лотор деча дамнашца, автогенни горелкашца, факелашца, кхача кланица йІоахье йиш йоацилга. Из цІи ялара дукьалара правилаш гІожагІча тайпара толхар да.

Нагахьа сахна турбопровод йохьаьльхе, из йІоахье еа пахкашкаш тІа а хьоарчаль дІайха хий тІамехкадеш, йІоахьа гІум тІоаллаш, Іенерия. Иштта трубопровод йІоахьеш хала-м да, бакъда, кхерамза да.

Из гІулакх даьзар Урус-Мартана районий больнице. Больница баьда укхой ца боагаш бесар шийн хенахьа больнице персонал тохайларах, баха нах сарцагІбовлах.

ЦІи йоалаш тоьал моттигаш нийсу къемача цІенойка пешкашка лерттІа ца хьожаш кІи йоагарах. ЦІи йоагеш йола пеши хилдехье кхийна нах-хьожаш хила ееа. Цхьаккха дике а берашка пешка чу цІи юкйита заьа, пешк йоагача цІагІа уж вІалла а цхьаь дита йиш яц. Шо арадаьлча аукам дала тарлу!

1-ча феврале Рабочи уллицагІа, № 67 йолча цІагІа, граждански Л. ярагъяр, пеши йоагача цІагІа 1 беттагара 2 шерага кхачалца ха йола 4 бер а дита. ЦІагІа цІи яьлар. ЧІоагІа доага, а да берашк боллание дагар.

Пешка оагІоши турбаши цІенлха тІаьхьаьа йІоах ца кийтара кІаь саьптаал тІех вІашта йоккла цІи йоагве могаргдац, йоккха йоага цІи цІаьлла сацийта а могаргдац.

ЦІи йоагача хена турба чуре кІура лотабала йиш я. КІура лотабалца температура лакхьелча кирпичнех еттача турбаха кирпичашаш вІашта ьяхача гІоале чакхе де тарлу.

Цига гІолла арадарга сийташ цар цІагІа цІи йоаккхарга.

Цудукъа турбашка кІурз ца Іайтар дукъа пешк хадданза йоагача шийлача хана шоаш, хил дукхагІа кІуреах цІенъе еза турбаш. Нагахьа сахна турбах чакхьа доагІаш моттигаш ала, уж дІахьеха еза.

Цхьаболча гражданеша ца хьерах лаххах я хІамаш йолча Іоессаю пешка чура арайохке товнаш юкъейола йовь. Цо атта цІи йоаккх.

БЕРАША ЦІЕРЦА ДУ ЛОВЗАР

Бераш цхьа диеадеа. Царах цІилеторгаш дІалочкъае биц а беша бахаб бокххагІбараш. Шоашта лаг-дагадехар деш ловза бераш. ЦІилеторг лота а яь, из мишта йоаг хьож. Цаллулонди теник цІеро йоагаргІйй хьажа могаргдеций бераш.

Іодашерга бей дІадахача шера 21 декабре Степной яхача улицагІа, № 132 йолча цІагІа цІи ялара дола документ. ЦІен-ьана араьлинай 4 шу даьнна Вахаш, шу даьнна Зинен цІагІа а дита. ЦІилеторгаш ловзае доладеннад бераш. Диван бага болабеннаб, тІаккха — цІагІара хІамаш. Кхерадаенна бераш меже кІал деча-ад. Лоалахой сарцагІа а баьнна, пожарвша хьабийхача, цІеро цо дерриг зе йоь хиннад — бераш дайнад.

Иштта хІама хиннад 14 январа Старопромысловски района Подгорни Хуторе, Пржевальски улицагІа, № 30 йолча цІагІа а.

Берех дІалеторгаш ловзаьер, цІерца ловзар дача цІи яргахь дерах уж дІакхачаьлар де деенеш ах гІулакх мара дац.

Берашка цІерца ловзар ма дайтара боккха лоархІем болаш хила еза общественность. Цо берашта клетке салоІалта вІаштІехьдоаккха деза, «улица» оалача Іомавлах, цІерца ловзараш хераль лоралле деза, кІаккха кІадерден доача берий бокххе ма дерна пейлаве хургболахь лостабе беза.

Бераша цІерца деча ловзарах цІи ма ялийтарга хьажа деккара баь ба бокккагІбараш. ЦІилеторгашца ловзараш деча, цІеношта хьаькахка цІи ловзача бераш хьажа деза.

ХЬОЖАШ ХИЛАЛАШ: ГАЗ!

Помещене газа хьаж хиийтей. Газ хкераме а этара хьалхарча арлГашка из фоца вІаштагІа а яйи, закхаш йола сиесь цунах хьакулаш хиларах. Цудухьа газа хьаж кхийттача, из хьауха моттиг дІакъоала еза, хьалахe еа из араюла моттиг. Нагахьа сахна газа храна дІакъайла йоллашехьа а, газа хьаж дІахо а етталой, тІаккха сиха 04 телефонаца «Чечингаза» аварийни службага дІахайта деза.

Цхьабараша газ арахоала моттиг лех цІилеторг а сегий. Из ахьакхха дача я де йиш йоацар да, газ эккха тарлургда.

Помещене газа хьаж кхетача хана цу чу цІилеторг сага, лампаш дІайове а хьасага а, гІаьле ееа могаргдац: газ эккхаргьяь!

20 январа, 23 сахьата 25 минута йохьача хана Вознесенски станице, Советски уллицагІа, № 10 йолча цІагІа газ яьккхар, тІаккха цІи яьлар.

— Иза бейша ма баьдабий, газе кагбораш дІахьейла махкинай.

— Мичара еиай из?

— Мишта хиннад из? — яхаш, цо кхетам дуццар нахаа.

Цхенна газа йоацаш латтаи кІалхара, газопровод мукхиьл хиенай, хІаьта газ лаьттал чакх а яллеш цІагІа кхалчай. Шийна хьаж ма кхийтта гражданина К. хьаьлочеть тон хьайоагІаргІйолаш оттаяй, тІаккха газ хІиеклай электросийгах. Кхийна ма сага 6—13 шу доля хно бери чІоагІа дотталаь яьнначч цІеро.

Нагахьа сахна цІагІа газа хьаж кхете, ма цІи газ чуйала е чуйиаллаша дар хьиене башха доацаш, лаппаш цІи латте могаргьяь. Сиха хьехта еза аварийни служба.

НАГАХЬА САННА ЦІИ ЯЬННАЯЛЕ...

Нагахьа санна цІи яьннале кханнота сихагІа пожарнеш беза йоаа. Гроаве массанене а хоь 01 номергІа телефон тоха еаьлга.

Телефон тахача диспетчер юкъйист хилча, цІи яьлла адрес, цІи сенах яьннай, наха кхерам тІаьттаи а е яц цІахейта доов. ЦІи ялар пхьа ха яьлча мара дІа да хайташ, цІи яьннай аьле телефон а тоха адрес дІааьнна е ализа, сенах яьннай дІа а ма оалаш телефона трубка Іоккхоссам найслу.

ТІакха цу гІулакхо пожарне болх кІезигагІа найда баргбонча, халагІа бе боача отгабу. Цар ваннахьа тІакхьа нахп. Яьнна цІи гаьнна дІеовжа, доккха эс хила тарлу.

ЦІи эІамгача хІамах йове. Из йола массанене а йове хала дае. Кертторда да цІи яьнача хена цІи ялара дукъьал кийчъеча хІамашка ца дІайоалар. Уж хий чудола ведар, гІум, юорагІа, чуре пожарни арац, огнетушитель я.

ЦІи йоле ловш хала ниьа, этара дикагІдар де ца ца алйтар, хІаьта цІи ца еллйтара цунна дукьалара правилаш кхоачашде еза.

Н. КОМАРОВИЧ,
Нохч-ГІалгІай АССР МВД УПО пачхьалкхен пожарни надзора отдела начальник.

РАМЗАН — ТIЕМАХО

Советски Iедан бакъан декъа-сан доьттабаь турпалан — вай мехкахой лаьам бекхла бола бу Нохч-ГIалгIайн республикански музей.

Уьш тIехьарчу боттаме мерзе буьзанан тайпа Украине Советски Iедал оттадер дуьхьа доьттабаьчи къовсамхочо турпало шайтта вай мехкахоша [illegible] гIулакх доза [illegible] а цигарча музейша а. Уже [illegible] дайнад Украине Советски Iедал оттадар дуьхьа доьттабаьчи къовсаме вай мехкахо декъа лаьца хилар къастоххаца, хIета уьл сацанта де арду заккана а цхьабакьда, къаьсттаа сийрда а бола эпизодаш йоьза. Дуьцца хоза да 1918—1919 шерашка, революци Ю[illegible]ен гражданскии тIом болчеи хана Червонни казакий отрядашта юкъабоьхан деникински бIуьда атахачеи къовсаме [illegible] цхьана къамаччевий демаш лейтта боле нохчийн гIалгIайн Украине хьашта [illegible].

Дуккаргlа хила тарлуш дар дий къаьча нохчашан гIалгIашан бола кагирвай бола лоьза мехкарча городашка гIолле лелача кана пролетариата мугIарашта юкъе-ухаш хиина хилар.

Болх лоххш Украине нохй нохчийн гIалгIайн. Цхьабакьда, цига сакхийттар цар боккьанца бальдолаш дойча зIамаох. Цигтачь шоай [illegible] цхьана горз пара а йица духьолбелар уж шоай [illegible] моостагIчоа — эксплуататораша. Гражданскии тIема цIера юкъе чIогIIдамоад тайн-тайпарча къаьмий доттагIлаш.

Тхона гучадаьлиад, нохчашан гIалгIашкен вола вах сагг украински къовсамхоца цхьана Советашта нарагIдьанерав Украине лорадеш хиина хилар.

1919 шера март бутт бозш Червонни казачества 1-ча Краснознаменни полка бIухошо низ бола наступлени йоьаьай города Изъаславе тIадоьхача къаьхашка адъттача кIайча казакий бIуьй, цул тIаьхьагIа горад хьо а лыкна юкъе дIатIазттаб моостагIчо гобаь латтачь Шепетовка хаача юрта. МоостагIчун тыла бола 1-ча Краснознаменни полка разведчикаше чIогIа лаарIаме хоамаш даьд моостагIчун казачества 8-че дошлой дивизе 1-ча Краснознаменни полка 3-ча сотне эсеотника — гIалгIано Рамзана. Ший эсеотнаца цхьана тIоме разведкаьй Городище хаача юрта юкхе. Цкура тIоьа йодаш хиний Цlеча Эсаре 14-гIа Миргородски полк. Хьалха аха Рамзано эсеотин деникински бIухоша бьча гоннна юкъе нийсъенай. МоостагIаша бьча гонна юкъе нийсвенача эсеотника Рамзанъ ший отряд тIемаца атона йигай.

МоостагIий го бохабаь. Чоа хиина Рамзан топ аьиьйтта йийноча гоара кIалвахаь. Халло гоара кIалдара хьаьвала гIерташ воаллача эсеотника тIахкенча боагIаш хинаб деникински эскаре салтий. МоостагIчоа качоахара ший юххедиса довал ураеттадаьд Рамзана. ГаргабоагIача деникинцаше цIогIарч дийттад: «Хьаьарэвола!» ахаш. Цхьабакьда, Рамзана, юха йист а ца хулаш юкха хьетIаваьйтаь моостагIа. МоостагIаш шийна геттара наргахьальаяча зама, цIийна Iувдалуш лаьттача Рамзана иттазза йоала топча йоалаьй. Мосташ саг ойнае ца, хIаьта юкобиса пхо нерта чоаще тохаб шийна.

ШоллагIча дийнахь моостагIчун бронемашене Червонни казаки полевой карауле киоачадир турпало даьъен полке командира В. М. Примаковга галицийски эсераша яздаь письмои. Цу тIа дуьццар Рамзана нарагIдаьнна денвлача гIулакха: «Оана доккал ду Червонни казачества салларе майрача тIамахоех леташ тхоеш хиларэх». Кхьметтел моостагIа а шецвоакхаш дар Рамзана нарагIдаьнна турпал гIулакх.

Вай мехкахочо Рамзана нарагIдаьнна донала гIулакх дицдалий-тадаш а турпалца тIем тIа лаьтта-раша а, а украински халкъо а.

Шоаште даь гIулакх ца доадаш болча украинцаша дицца дойий-таши гий деши леладу Рамзана турпал гIулакхаш. Червонни казачества украински дошлой шийтта полке красни уголокашка итташ шерашка хьалтаха даьккад Рамзана нарагIдаьнна турпал гIулакх дувцаш дола плакатош.

«Червонное казачество» яхача Гражданский тIема ветераний соцце город Львовера хьалекаь г. Рогетино мукьайоакхаш бьча тIем тIа вийне нохчашки гIалгIашхен вола 6 разведчик дIавелла воалла моттиг. Город Львовера Червонни казаки музее эсеотника Рамзана къаьсттa уголок а еш музей хьй цар. Из музей хьалкрех цI на Топорец Степан Васильевич.

Рамзанах ваьца дийцад книжкаш тIа: «Червонное казачество» (1923 ш., г. Харьков), «Первая Червонная» (1934 ш., г. Москва), «Червоное козацтво» (1961-чоа 1965-чоа шерашка г. Киове арадаьннача).

Рамзанан наздмо кхьча турпалаштоа нарагIдийннача гIулакхаша къайла хьалкхебу хIана а тIеьба Украина кегирдой.

* * *

Рамзана тайпан цIи миштта хиннай ха хIамзалца оIашт Iехьдаьннадац. Газет дешаршкара чIогIа дех оаха Рамзана гаргара нах хьалахен цун биографи йоазен новкъостал дар.

Ф. КУДУСОВА,
Республиканский краеведческий музея директор.

ОЛИМПИАДА ДIАЙОЛАЕННАЙ

Саппорора XI Iаьн Олимпиада эгтара хьалхара чемпионски сийлен эгтара хьалхара дошо медали кхаькхай боккьоаца волча спортника къовсамхочо Москвера 30 шу даьннача преподавателя Вячеслав Веденина. 30 километр гаьна лыжакца хохкавеннача хьалха вевев ва. ЧIоагтIа делхача лайгIа ва лекъ баьб цо 1 сахьатен 36 минотах 31,15 секундах.

Из лекъ а баь дунен чемпионе Веденин Вячеслава хьакха котело советски команда «доша счет» цо хьайккаландаь хиина Iад лоархIаме. Вай маIача наха кIалзалца цIаькха а хьалхара моттиг мича лыкхай цхьац-цхьакха барий а хьацда, хIаьта цар эгтара хьалхей эгтара тIехьен бальхха толам — эстафете 1956 шера бар.

Доло призер норвежец Пааль Тилдум хотваьннчул цхьа минот гаргтa тIехьлавсар (1:37, 25, 30). КхоалагIча моттиге ва иштта норвежец Йос Харвикен (1:37, 32, 44). Котваьнача ялхиена юкъе ва кхы цхьакха цхьа москвич — хьалхара итт километр чакхъьакхачул тIехьатIа хьалха хиина Симашов Федор. Цун ха—(1:38, 22,50.).

Нигтахьа мара нийслац хьалхарча парица хохкавеннача хоьпедбкца тайпак цIи итогски таблица хьалхарча мугIаре отташ. Иштта нийсделар ва Олимпийски яьыкха 5000 метр веддача голландски спортсмена Ард Схенкена. Дунени Европан чемпионо цIаькха а хьайтиахар шие тIех хилар: соперникаш корта лекхагIа (е, хетаргахьа ва нийсагIа а дацха вог) вIаьхагIа вар из.

Яьаша Манойанан стадионе гулааье бийтта мехкара 28 скороход. Кердача Олимпийски чемпионо дистенци яьккхар 7 минотах 23,61 секундах. ШоллагIа моттиг яьккхача норвежца Руер Гренволда результат — 7.28,18. Бронзови медаль яьккхай цун мехкахочо Стен Стенсена — 7.33,39.

Москвича Лазрутина Валере оне шийна во токан беиккабаь (цун кIеоиг-лукха ьытту биа-лаб; из вада веза ва хьатIаккхачон доа сецца) — 7.39,56 (ворхIагIа моттиг). Зачетин [illegible] хила йиш йолаш вер из, хIаьта и цун денхар а дар, цхьабекъда, из парна юкъера ваьккхар верригa а... 0,09 секунд мара Валерий хьалха ва ваьлхача, цIа хилча Кис Феркерка.

Двоеборий яьий хьалхара ва чIогIа болгалдоалаш чакхдаьлар. Многомере юкъерча трамплиней хкоасдаббенначул тIаьхьагIа 1970 шера дуьен тIа хьалхара моттиг [illegible] схача призерех цхьанна а ца дарра лаьча Олимпийски медалеги даха вог дав. ХIаьта хьалха вевар японски двоеборец Хидеки Накано ва — 220,5 очко. Из вай мера ван 80 метрах тIех кхоссаваьна, цу тIа а кхоаде а хьажаеь. Цун 10,5 очко тIехьаннен финский спортсмен Рауно Миеттинен.

Олимпийски медаль яьккхаргахила доглаванйла я классический кхоалагIа чакхваьнача Переврен Носсв Александра — 201.3 очко.

Ю. ВДОВИН,
Г. РАХОВЕЦКИЙ,
ТАСС спец. корр.

Саппоро.

ТАШКЕНТ. СССР хьаь 50 шу дизара хетаьа норда йоаиха программа хийцъьай «Бахор» ялача Узбекски ССР халкъа хакхара Пачхахьалкхан ансамбло.

ХIана гастролешца Украина гуркашна гIолла лоло яха хийцлуш а ансамбль.

СУРТА ТIА: узбекий къаьни халхар дош а ансамбль.

Г. ПУНА сурт.

ТАСС фотохроника.

ДЕГА ДИКАЛ

Старопромысловски района детсадера йиIиг Карченская Лариса чIогIа йоагаьлар. Кхераме дар йиIига вахар. Сиха цIий чудотта дезаш вр из. Цох йагьлагIча городской больница лораше хоам бир Старогрозненски бурувтохара баьлий управлене вышкомонтажникий коллективага. Цу коллективе болх беш вар йоагаьча йиIига да а.

Цу сахьате кхойтта сагг вера шагара йиIига цIий дала. Доноршта юкъе бар болхлой Чапаев Виктор, Могилев Иван, Гусев Николай, кхыбараш. Цар дIаделла цIий тахачул тIехьагIа йиIиг дикагIа хилар.

ХIан Лариса товлуш йоагIа.

А. ТИЩЕНКО.

ОТЧЕТ ЛУШ ВА УЧАСТКОВИ ИНСПЕКТОР

Вай республике, бентаьарча тахана къахьегакхонте хьалхашка шоай бахха отчет тел участкови инспектораша. Уж отчеташ — чурча гIуллакхий органаша халкъаца лоттабеча бузама дикагIйоача формах цаI. Цар йиш хулийт республика чурча гIуллакхий органий болхачеа масе тайпарчо балхе хьаьхахьа моттигерча Советашка, общественни организацешка, бахача нахагаь хоза бе, новкъоста ду цар авторитет лакхьдаа, гуламашка доттабеча къовсама проблемашта тIаоа къахьегахкхой уйла.

ХIана оргагача республике ду тайпара отчеташ тел участкови инспектораша.

ЧIогIа сакъердамен гулламаш дика болаши чакхдаьлар Октябрьски революце орден долаю Заводской РОВД участкови инспекторош В. С. Шамурзаев, И. Д. Овчаренко, Ленински РОВД участкови инспектораш ин. И. А. Леонтьев, К. Мадаев, В. А. Круче, Октябрьски РОВД участкови инспектораш ин. Х. Х. Хасиев, А. А. Байдаев, дуккха кхыбараш бахача шахкий вIашагIкхетар. Районашка а республикерча нах бахача пунктаьшка а иштта отчеташ телаш латт.

Отчеташ луча шоаш къамаьлаш дечa хана шоай участке органаш гIуллакх иштта лелт дуца инспекторашa, предприятией, организацей, учреждений, колхозий, совхозий къахьегаьхоча коллективашa боча кхетама балха юкъера кхоачанбоалерах хьаьучадех, республике правопорядка лорача лахьа общественность шин лакъа лоан хьаьхех.

В. [illegible]
Нохч-ГIалгIай АССР [illegible] министр — [illegible]

СУДА ЗАЛЕРА

1971 шера 11 октябре «Югмебель» ялача производственни объединени 16-ча гаража № 63-39 йолча автомашинa шофера Чапаев Бойсена, Ермоловски ДОК-ера шо хьацица 504 сомок 72 кепиген бахьа дахчен гамех эь 60 Iоакъа шоай документаций яхьа евеча «Терек» фирма склада дIа ца а хьош, Грозненски района Алхан-Кала хьал а йкха, царел цхьа лакъа граждананашка ахкай, хоши юкъисарш шийна воааш волча гражданина Хуреева нов Iоахое-аьлаьай.

1971 шера 16 октябре В. Чапаев моалагIа Ермоловски ДОК-ера шандаоагIа хьалхагIа саппо 504 сомок 73 кепигеш кхьа дахчен гамех эь 60 Iоакъа хьа а нийца, уж а «Терек» фирме склада ца а хьош, Алхан-Кала шоай пIайиьхьай.

Чурча гIуллакхий Ленински района отдела ОБХСС оперативни болхлой сиха карагIбоьхьарах В. Чапаева социалистически доалалеоне ехкоал дахь хилар гучадаьккхад.

1972 шера 14 январе Нохч-ГIалгIай АССР Грозненски района халкъа судо уж Iоаткъай лочтьасрах бене а ва, лакха доалаш шина 3 шу ва телай Чапаева.

Пачхьалкхенна хадаб 1100 сомок 44 кепиген за дIаво виллаьттаоттадаьд.

В. Чапаев хьагбахьа ява приговор Нохч-ГIалгIай АССР Лакхаьарча суда уголовни коллегерa йолча суда коллеге ш дерри дитад, хIаьта В. Чапаева суд кIаьдъаоххар сано шина жалоба торьйлаьцаш.

Цунца цхьана болгалдаккхоаа дергдаш, леша материалех хьагучаь, В. Чапаева [illegible] дарр «Терек» фирма [illegible] начальника Н. И. Чуйкое, [illegible] мастера М. Ф. Сапоньев шоай декхарии дийна кхоачаше ца дар довза.

Цар болагIа цхха вIаштIехьдаьнийтадех хьаьуза мехкара чухоаш хиемахь, [illegible] уж боксоене [illegible] цу гIoвсоммах доаттабелен, хIаьта № 10 йолча гаража диспетчераш служебни моттигIа тIаьцонаш доаттабеьбеш водительски составе гIулакхамта.

Цу лаьтуш баьнаб Чапаева шоаш къоал де.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

АГРЕССОРАША МАНЕВРАШ Ю.

Къамаргагa хкачоаца хьалдалад американски халкъ Индокитае бeча тIемо. Из цштa хилар дизза хьахойт ВIашагIкхийттача Штаташка тIема дуьхьалара болаш шерра бaржaро. Из бaкьдaш дa КIaйча цIенна гонахьa хьа дьшка карта а а оттaдaьча дуьхкача хана а Вьетнаме беча тIема дуьхьaлaрчa демонстрацея США президент кIайкхарвоамаьлургвоанаш хилар.

«ДIадакхха нах боабелагa!» — иштта дола плакат гучадьар КIайча цIагIа, цига «Ридерс дайджест» яхача консерватиани журнала редакторашта Никсона медалаш дIалуш торжествоинни церемони хиначa хана. Из плакат кертах лакхдоакхаш хьалъайдар церемони выступлени аьча ансамбла юкъе дакъа йоацаш лаинарех йолча Кэрол Ферачи яхача кхалсаго. ЧIoагтIa сатеш эттача хана аввансцене а яьна, тIема дуьхьаларча денал долча кхалсаго хьлар: «ДIадакхха Вьетнаме наха бомбаш еттига, хьайбаш, баьцоагIаш хIалакьелга».

Белгалдакхха дезаш да, тIехьагIа гуча мадалара, Ферачи тIема дуьхьаларча цхьаина организацея юкъе йоацаш хилар. ТIадакха из дуьхьал ялара хьахьокх американски халкъ Вьетнам Пентагона мьхха цIий Iоухийташ деча зуламашта чIoагтIa дуьхьал хилар, эгIадахар. Ший бехьаи доацаш лацар шоллагIча дийнахь «Нью-Йорк таймс» газет лукха а дукхагIа бола американцаш Индокитаера тIом хьем боацаш соцабира тIеха да аьна яздаьиe дергдоачача оттар.

Мехка хоржамаштa хьалхара кампани йолаенача хьалхашца общественность иштта лаьташ хилар теркал а дь, США правительство маьхара хила, Вьетнаме доаи машаре къоветадIара цахьаш чIoагтIa лоаш я Вашингтона аьиа хетаргдола уйла чуйоссе гIерт из фуннагIа дь а. Эггара хьалхарча аргIана духхьала цо хьахьоадарах йола США правительства решени. Из деш бохабир иштта вIашагIкхетар дIахойтаргдаш, ьашa баь борт, тIожагIча тайпара тоалхайр факташ.

Парижски конференцe ДРВ делегаце хьадда гучаьлар Вашингтона маневраш. ХIана ДРВ правительствас арадаькхча, цу къовстта вIашагIкхетарех доагIача документаша цIаькха а дIахьекхар дерригача дунеина Индокитaера США правительства политика шин юкъара хилар. Цуница дуваадена политически наблюдателаша белгалдоекхa, Парижски совещание йола американски делегаци кIелийтар, американски общественни уйла тулае гIертача США правительства пропагандистски маневр йохаар. ХIана дерригача дунейна лайтар Вьетнама хьакъехьарча Парижски совещанера дIахь дела хьал. ДРВ-ина чIoагтIa бомбаш еттийя Вашингтона кердa пропагандистски гIулакх а хеш, хиина хилар белгал а доакхаш, кIиргаIа цкъа арадувлача «Франс нувель» ялача парижски газето язду: «американски правительства машара плай» кердa тIема план а хила дIаотт», яхаш.

АНГЛИЙСКИ КОЛОНИЗАТОРАША ДУ ЗУЛАМАШ

Дерригa дуне тохадалийтад гражданскии боккьонаш бахьан къовсам лоаттабераша КъилбаседаИрланде английски колонизатораша деча нах боабеча тIалзараша. Лондондерре бахе вараш бола нах машара демонстраце арабаьнаб, бе болх, чубаха фусамаш, суди следствени а йоацаш коннлегерашка чубекка шоай гаргара нах хьабелаш. Демонстранташта юкъе дукха кхалнахи берашi а дар. Из иштта долладеш а английски десантникаша дов дир царна. Цига 13 сагг вийр, иттанешта чоаьаш йир. «Английски правительствас колониальни тIом лоаттабу ирландски халкъа дуьхьал, — йолаш йолча событеш чулоацаш иштта, кьоастабир французски коммунистий газето «Юманите».

Дерригa дуне эгIазадаккхаь цIий Iоухийташ лаьча гIулакхаша Дублине, Корке, Лимерике, мехка кхьча городашка цIаьхха хьалхуш дуьхьал хилара демонстрацеш. Цара юкъе дакьлоацаш хийнараша хьадда дIадех: «Ирландски лаьттара дIаякха английски колониализм!» — яхаш. Дублиние демонстранташа йоагаьйир английски посольства здани.

Ирланде правительствас хьадда харцахьа лиьрзIар ьахка цIий Iоухийташ Ольстере дaь зуламаш. Радио гIолла къамаьл деш, ирландски премьер-министра Д. Линча белгалдьиккхар эттa хьал къаьстта цIенхашка хилар, Лондона политикас хIалакхуревлоча новкъа хуг а хьлар. Из политика харцахьа лоархIаш Ирланде правительствас цIаьиййар Лондонера ший посол. Цул совгIа, кхьча мехкашкарча гIуллакхий министра Хиллерена тIадиллар цхьайолча пачхьалкхений правительствашта керте латтараш, хIаьта иштта ООН Генеральни секретарь волча йолга а цар хьаллавар дехьтa а.

Ирланде правительствас дIадех хьем боацеш английски эскар Лондондеррерeн КъилбаседаИрланде кхьча районашкарен арадаккхар, католически дыках балa кIезигагIча наха дуьхьалера дукха ец йола репрессеш соцаяр, концлагераш дIаяхар. ООН штаб-квартире хиначa пресс-конференце къамаьл деш, Хиллера аьлар, Ольстере эттa низкъала хьал английски правительства политикаш хьахиннар да. КъилбаседаИрланде английски правительствас лелаеча репрессеша, аьлар цо, гражданскии боккьонаш бахьан лоаттабеча лаккхуча къовсамо сапна, къьстта хьахьох католически лелабеча наха политически, экономически, социальни даькъера нийса йола боккьонаш яла ца могаш ца лоаши Iаьдал хилар.

Ольстерера наьха цIий Iоухийташ йола событеш английски правительства лелаеча политикан хьахьинар да. Африке, Азе, Латински Америке исторе ший тIехьара кхел хь дIадаьккхар европейски лаьтта гуччахьа юха хьалхилийта гIерттала да из. Неоколониализм эшаца аргIаоацачa отта я. Из бехьду английски колонизатораша деш долча зуламах дерригача дунен тIа чIoагтIa харцахьара хIама лоархIаш хилaро.

АФРИКАС ВЕХКЕ БУ

Колониальни лоьлах ваьлаш мукъадахара тIехьа лоаттабеча къовсама исторе тIа кхы цхьаьэкхе лоархIаме оагIув къаьвй. Эфиопе столице Аддис-Абебе хилар ООН Кхерамзален Совета хьаьйкара хьалхзйой сесси. Цига дийцар расизмией колониализмни низ берек дуьхьалара къовсам лаккхара лелаш. Африка лаьтта иштта авторитетни йолча дунен халкъашта юкъерча органа заседани ере а шоаш мукъадахара тIехьа турпаш къовсам лоаттабеча цу континента халкъашта йола вIенхаштара стимул я.

Империализмах колониализмах позицешта дуьхьал йолча навчахьалкхений фронт ВIашагIкхийттача Къамий Организаце хьахилар бахьан долаш йиш хилар Кхерамзален Совета хьездин сесси е аьнна решени е. Цу хьакъе боккха лоархIам болаш хилар колониальни мехкашн халкъашн шоай лоIаме хилийтарах йола исторически Декларацц тIадийiташ инициатива оттаь Советски Союз. Африке Кхерамзален Совета сесси къамаи хьакъехьа, политически, экономически, социальни мукъадоалара тIехьа лоаттабеча къовсаме Iаьржача континента халкъаша цхьана леладу гIулакхаш леладелга Iалашдара хьакъехьа тIа-тIа лакхлуш хилара хьадда йола результат а я.

Кхерамзален Советa заседанешка хьамаьлаш даьча африкански мехкий аккалаца кунгаро хьацийлар английски правительствас Смита режимаца леладу гIулакх дIададдакххийтар, Англе из законгIа йоаца режим дIайккхийтар, Къулбехьен Родезера Iаьдал Зимбабве халкъага дIадалар. Сесси белгалдаьккхар Къулбехьен — Африкански Республика расистски режим дунен халкъаша кхьаькха а гIуллакх ца леладеш шоаьх дIалоадде езаш хилар. Африкански цхьоагIон Организаце даькъаш мукъадалара комитета председатела Видаве дIадийхар ООН-а членаш долча мехкаша ЮАР-ах хортамукъанн болашаш тоIадара цунах пайда эца таргдолча кхьча пачхьалкхенташ шоаш дий дола моллагIа а новкъостал соцадергдола гIулакхаш дар. Цо белгалдаьккхар расистски колониальни режимашка герз дохкара эмбарго телхаярои царнара торговл гIулакхаш леладарои эккха меген дунен халкъашта юкъерча машара а кхерамзаленна а кхерамен дола хьал Африка къулбехье отталеш хилар.

Империализма низашн цар оттабаьраши гIерт исторе бош бола соцабе йиш йоаца лиьга юхаоза. Ший бахьан доацаш дац Аддис-Абебе Кхерамзален Совета заседани еш йолча хана Родезера Смита режим чIoагIьеш Вашингтоне кхы цхьакха гIабаккхар. Эмбаргах йола ООН-а резолюци толкха а ец, США финансий министерствас Родезера хроми кхы долла лаьттагIара доала руда ьашн ВIашагIкхийттача Штаташка кхаэхьа мукъалуш йола «юкъара лехенаш» аьлар. Цу гIулакхо цIенна а деньхх США правительствас ООН-а решенеш телхаши колониальни мехкаш, халкъаш мукъадоалийтарах йола Декларацен оагIа кхоачашгьара лоалхьерла е гIерташи хилар.

Ше оборона министр волча хана Дунен халкъашта юкъерча реконструкцен деIIалхарен байна дIанаврча президента Макнамарас йоккхал а деш аьлар цаI моттеш вьетнамски бар сацна ши тIом булургба ВIашагIкхийттача Штаташна. Нохк чура дегIealхара эша дерригa хьаштаи кхоочаш а дергла. Цу кхаш деш дагь шу дIадаьлиад, хIаьта вахара чIoагтIa бегдаьккхар кхоала хургдер доазачагIа во хьлар.

«Вайшта духовни кризис оттера бехьаена цаI ла вьетнамски тIом, цунах доаги вай экономически проблемай оалаш». Цунна иштта мукъавле даьр кхьмар а воацаш президент Р. Никсон шеар, мехкарча хьалах хIара шера еш йолча традиционни послани ца конгрессега кхайкаш. Цуна американски президента дерригача дунеина къаьтта хоаш дар чIoагIдаргаш совгIа кхы хIама денъар. ТIема расходий дIеболхьалургбоацача мухьо этгIаю американски экономика. Мехка милитаризаци ирах, Индокитае зуламе авантюра лелаярах ший валютни кризис, платежни баланса гетарш йоккха дефицит тIеоттаяьй ВIашагIкхийттача Штаташа, дунен рынкашкара ший позицеш малъьй.

20-ча бIаьшера США-с массала а лелаьй ший арадьара торговли импортах экспорт тIехьйолаш. 1971 шера уха тIехьагIа доттъа шу совгIа йолча хана американски арадьрча торговле кхьялар 2 миллиард совгIа доллар доле дефицит. Экспорт лакхьалара тонхлий хьакъехьа ВIашагIкхийттa Штаташ ший конкуренте тедаеша тIехьанеаш хиларах хьаьнга результат я ма. Укх денашка США финансий министра Коннале йоаланча даниеха, уж тIехьагIа итт шера Япони экспорт пхьаь лакхъенний, Малхбузен Германе — кхоъза, ВIашагIкхийттача Штатий ир—дуккхьа шоала.

ТIема геттара йоккхийча расходаша мухь кхобалла американски экономика къахьегаме, оазарле лакхьалара хьакъехьа ший конкурентел тIехьвос. Дунене ва йоацаш американски торгови палата председатель Дэвиса аьлар «промышленни производства эффективность лакхьара тIехьа лоаттаеча яхье ВIашагIкхийтта Штаташ тIехьакос».

Вехьда, США-ра тIема — промышленни комплекс шиемии мол йоккха я аьча герз хьадегга кхы а лахдар мехаш кхочолла мегед цунна, Конгрессага чIoагIъейтаре хьечугенача 1972—1973 финансови шерарча тIема расходий смета проекта тIа Пентагона бюджет 83,4 миллиард доллар лоархIаш я, сойкарчул 7 миллиард доллар совгIа хул из. Шекъубла мезиш дац во дIахо а американски капитализма кризис юергхилар.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ШАШКАШ

ВIарчача бетта хьлер республика низ болашагIа волча барайтта шашкиста юкъера йкъаш. Ерригача буралтта турех эгтара [illegible] кхолагIа цр тIехьара кхо тур. Из хьаьхьеккар тIехьара лоьхалле тхьаь дорхI каргах кхоъ нара цхьакхта а кот ца воалаш лоаланца хилара. Из дуьвадена дар сутьало котало [illegible] иара турнее хьайхалаттараи шоай иштта чIoагIъе йиш ва хиллара.

ТIехьарча кхаь а тура котало [illegible] спорта мастера Петрово Галулаевгара, Гевалеевгара, Орлековгара. Яхьаш чакхьвьначул тIехьагIа йийтта очко я цун. Шекха а ца эшаш хьайттапа котало ьыккхай, хIаьта [illegible] дьььакха а кат ва воалаш лаьр. Цу тайпара республика [illegible] [illegible] [illegible] Эргигаш [illegible] Ерригаснап общество [illegible] спортсоцлане слесаре. 39 шу [illegible] совгIа вол. Петрово. Чакхьваьнача [illegible] лоаттьяр [illegible] тIехьаьо [illegible] шийца дол [illegible] бола спортсмен [illegible].

ШоллагIа моттиг [illegible] спорта мастерала кандидат волча вол Шамоов, цун кхойтта очко я, кхоалагIа моттиг — вол Храмунова. Цун шийтта очко я. Ильясов кхо очко ьыкхача воа. Гараллова йоалагIа моттиг яьккхар.

В. ЖИК-ТРИПОЛИТОВ,
шашкий судья.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 февраль.

9.30 — Передачей программа. 9.35 — Керадаараш. 9.35 — [illegible]. [illegible] мугIараш фильм. 10.10 — Искусства мастера концерт. 11.00 — Iан 11-гIа дола Олимпийски [illegible]. Японера передача. 11.30 — «Кхерах заза [illegible]» художественни фильм. 12.00 — [illegible] [illegible]

[illegible] документальни фильм. 10.15 — [illegible] симфонически оркестра концерт. 11.00 — Iан 11-гIа лолча Олимпийски [illegible]. Японера передача. 12.30 — [illegible] [illegible]

10 февраль.

9.30 — Передачей программа. 9.35 — Керадаараш. 9.40 — «Стройка» [illegible]

ХАОТТАМ

Талаш республика гIолла Грозне кIезиг-дукха мор[illegible] а [illegible] лаш, йоачаш а йоацаш, гIийло мух а хьеназ ва хила а фегара температуре республике гIолла 13 — 17, Грозне 13—15 градус шелал йолаш хила а тарлу. ДIахорна аши дени шин бусн кIезиг-дукха моржаш а йолаш. 10 февраль цхьанашайолча моттигешка доаж а долаш, [illegible] гIахкарча февраль муха а [illegible] хила а фегара температуре, буйсанна 9 февраль 20—25, 10 февраль 15—20, [illegible] 9 февраль 8—11 градус шелал йолаш, 10 февраль 1 градус [illegible] 4 градус шелал [illegible] хила а тарлу.

Метеостанци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный-[illegible] [illegible] [illegible] улица [illegible] (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — [illegible], редактора вал. — 3-30-11; болхтохкане секретара — [illegible]; [illegible] — 3-42-30; [illegible] — 3-42-30; [illegible] — [illegible]

«Грозненский рабочий» издательство типографи. Революци проспект 7/46.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный-31 [illegible] ул. Ленина, [illegible] этаж). Телефоны: редактора — [illegible], зам. редактора — 3-30-11; ответственного секретаря — 3-24-35, [illegible] — [illegible]; [illegible] — 3-42-30; отдела писем и бухгалтерии — [illegible]

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/46.

СФ05031.

Заказ № 940.